

Salgótarján Megyei Jogú Város
Polgármesteri Hivatal
Oktatási, Kulturális és Sport Iroda

Szám: 3181/2009.

J a v a s l a t
Salgótarján Megyei Jogú Város és Mátraszele Község Önkormányzat
Intézményfenntartó Társulásának Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési és
Akcióterve elfogadására

Tisztelt Közgyűlés!

Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlése a 18/2008.(II.26.) Öh. számú határozatával, Mátraszele Község Képviselő-testülete a 9/2008.(II.15.) számú határozatával elfogadta a „Salgótarján Megyei Jogú Város és Mátraszele Község Önkormányzat Intézményfenntartó Társulásának Esélyegyenlőségi Helyzetelemzése” és „Salgótarján Megyei Jogú Város és Mátraszele Község Önkormányzat Intézményfenntartó Társulásának Közoktatási Esélyegyenlőségi Akcióterve” című dokumentumokat. A dokumentumok elkészítésének szükségességét a Kodály Zoltán Tagiskola és az Arany János Tagiskola felújítására benyújtott pályázat is indokolta, hiszen annak mellékletét képezték.

Salgótarján város szerepel azon települések listáján, ahol van olyan általános iskola, melyben min. 40 % a hátrányos helyzetű tanulók aránya ezért a pályázat benyújtásához esélyegyenlőségi szakértő igénybevételére volt szükség, tehát a dokumentum helyzetelemzési részét az Oktatási és Kulturális Minisztérium által megbízott szakértők is véleményezték.

A Társadalmi Megújulás Operatív Program keretében a Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés – Innovatív intézményekben című pályázat benyújtásának is feltétele az esélyegyenlőségi programot megjelenítő dokumentum Oktatási és Kulturális Minisztérium által kijelölt, ingyenesen rendelkezésre álló szakértő segítségével történő átdolgozása.

Salgótarján Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalának Oktatási, Kulturális és Sport Irodája felülvizsgálta – és a kötelezően kijelölt szakértő segítségével átdolgozta – a bevezetőben megnevezett dokumentumokat. Az így keletkezett dokumentum a „Salgótarján Megyei Jogú Város és Mátraszele Község Önkormányzat Intézményfenntartó Társulásának Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési és Akcióterve” amely mellékletét képezi a TÁMOP Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés – Innovatív intézményekben című pályázatnak.

Salgótarján Megyei Jogú Város és Mátraszele Község Önkormányzata Intézményfenntartó
Társulása

Ennek munkaanyagát széleskörű véleményezésre bocsátottuk, a kapott vélemények alapján kiegészítettük a dokumentumot.

Tisztelt Közgyűlés!

Kérem, hogy az elkészült Intézkedési és Akcióterv elfogadására vonatkozó határozati javaslatot megvitatni és elfogadni szíveskedjenek.

Határozati javaslat

Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlése a „Salgótarján Megyei Jogú Város és Mátraszele Község Önkormányzat Intézményfenntartó Társulásának Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési és Akcióterve” című dokumentumot a melléklet szerint elfogadja.

Határidő: azonnal

Felelős: Székényé dr. Sztrémi Melinda polgármester

Salgótarján, 2009. január 16.

Reszoly Gusztávné
irodavezető

Salgótarján Megyei Jogú Város
és Mátraszele Község Önkormányzat
Intézményfenntartó Társulásának

KÖZOKTATÁSI ESÉLYEGYENLŐSÉGI INTÉZKEDÉSI ÉS AKCIÓTERVE

2008

Készült Salgótarján Megyei Jogú Város és Mátraszele Község Önkormányzata Intézményfenntartó Társulásának Közoktatási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzése, valamint a közoktatási esélyegyenlőségi programok tervezéséhez az Oktatási és Kulturális Minisztérium által kiadott útmutatók és sablonok, illetve az önkormányzatok és a települések közoktatási intézményeinek adatszolgáltatása alapján.

Tartalom

1. Bevezetés	3
1.1. Jogszabályi hivatkozások	3
2. Társulási Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési terv	6
2.1. A közoktatási esélyegyenlőségi intézkedési és akcióterv célja.....	7
2.2. A Társulási Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési és Akcióterv célja	8
2.2.1. Általános célok	8
2.2.2. A Társulási Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési és Akcióterv konkrét céljai:..	9
2.3. Értékeink, küldetésünk	10
2.4. A Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési és Akcióterv prioritásai	10
3. Összefüggés a Közoktatási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzéssel.....	11
3.1. Szervezeti változások a helyzetelemzés készítése óta.....	11
3.2. A település jellemzői	12
3.2.1. Helyzetelemzés.....	12
A természeti, gazdasági, társadalmi környezet általános jellemzése	12
3.2.2. Demográfiai adatok /jelen adatok/	19
3.2.3. Szociális helyzet /jelen adatok/	19
3.2.4. A közoktatás helyzete.....	20
<i>A településen élő 3-18 éves korosztály alapfokú közoktatási (óvodai és iskolai) ellátás feltételeinek vizsgálata</i>	<i>20</i>
A gyermek- összetétel változása a feladatellátási helyen.....	25
A gyermek- összetétel változása a feladatellátási helyen.....	27
A gyermek- összetétel változása a feladatellátási helyen.....	30
A tanulói összetétel változása a feladatellátási helyen.....	39
A tanulói összetétel változása a feladatellátási helyen.....	41
A/ Táncsics Mihály Közgazdasági, Ügyviteli, Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakközépiskola és Szakiskola Kereskedelmi és Vendéglátóipari Tagintézmény	45
Táncsics Mihály Közgazdasági, Ügyviteli, Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakközépiskola és Szakiskola Kereskedelmi és Vendéglátóipari Tagintézmény	45
A tanulói összetétel változása a feladatellátási helyen.....	48

4. A Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési és Akcióterv alapvető célja	51
5. Monitoring, értékelés	64
6. Nyilvánosság biztosítása	64
7. Program felülvizsgálata	65
8. Felelősségi körök.....	66
9. Elfogadás dátuma és módja	67
10. Záradék.....	68

1. Bevezetés

1.1. Jogsabályi hivatkozások

1.1.1.

Az Országgyűlés az európai közösségi jogokra, valamint a Magyar Köztársaság nemzetközi kötelezettségeire figyelemmel alkotta meg az **Egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényt**, ezzel „elismerve minden ember jogát ahhoz, hogy egyenlő méltóságú személyként élhessen, azon szándékától vezérelve, hogy hatékony jogvédelmet biztosítson a hátrányos megkülönböztetést elszenvedők számára, kinyilvánítva azt, hogy az esélyegyenlőség előmozdítása elsősorban állami kötelezettség.”

„Az egyenlő bánásmód követelménye a kötelezettektől azt kívánja meg, hogy tartózkodjanak minden olyan magatartástól, amely bizonyos tulajdonságaik alapján egyes személyek vagy személyek egyes csoportjaival szemben közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést, megtorlást, zaklatást vagy jogellenes elkülönítést eredményez. Alapvetően tehát az egyenlő bánásmód követelménye az egyik oldalon negatív kötelezettséget jelent: a kötelezettek nem sérthetik meg mások egyenlő emberi méltóságát. Jogosulti oldalon ugyanakkor ez azt eredményezi, hogy mindenkinek jogosultságként kikényszeríthető igénye van arra, hogy őt egyenlő méltóságú személyként kezeljék. Ennek megfelelően az államnak az egyenlő bánásmód követelménye tekintetében a jogsérelmet elszenvedők számára elsősorban a jogsérelmekkel szembeni fellépés eszközrendszerét kell biztosítania.

Az eleve hátrányos helyzetben levő személyek formálisan egyenlőként való kezelése ugyanakkor a hátrányos helyzet konzerválásával járna. Ahhoz, hogy a hátrányos helyzetben levő személyek ezt a hátrányukat ledolgozhassák, nem elegendő annak biztosítása, hogy őket a

többiekkel azonos jogok illessék meg, hanem olyan pozitív intézkedésekre van szükség, amelyek lehetővé teszik, hogy a helyzetükből fakadó hátrányaikat csökkenteni, illetve megszüntetni lehessen. „

A törvény **63.§-ának** (5) bekezdése lehetővé teszi, hogy az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében a **települési önkormányzatok esélyegyenlőségi programot** készítsenek, melyben **a településen élő hátrányos helyzetű csoportok** helyzetének alakulását elemezve határozhatják meg azokat a helyi közügyekkel és a települési önkormányzat által ellátott feladatokkal kapcsolatos célokat, a megvalósítás forrásigényét, illetve a végrehajtás tervezett ütemezését, amelyek a hátrányos helyzetű csoportoknál az esélyegyenlőség érvényesülését szolgálják.

A törvény az egyenlő bánásmód követelményének szektorális kérdéseire is kitér, így többek között foglalkozik az **oktatás igénybevételekor megjelenő hátrányos megkülönböztetéssel** is.

„27. § (1) Az egyenlő bánásmód követelménye kiterjed minden olyan nevelésre, oktatásra, képzésre,

a) amely államilag jóváhagyott vagy előírt követelmények alapján folyik, vagy

b) amelynek megszervezéséhez az állam

ba) közvetlen normatív költségvetési támogatást nyújt, vagy

bb) közvetve - így különösen közterhek elengedése, elszámolása vagy adójóváírás útján - hozzájárul (a továbbiakban együtt: oktatás).

(2) Az egyenlő bánásmód követelményét az (1) bekezdésben meghatározott oktatással összefüggésben érvényesíteni kell különösen

a) az oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása,

b) az oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás,

c) a teljesítmények értékelése,

d) az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele,

e) az oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés,

f) a kollégiumi elhelyezés és ellátás,

g) az oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása,

h) a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint

i) az oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

(3) Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti különösen valamely személy vagy csoport

a) jogellenes elkülönítése egy oktatási intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban vagy csoportban,

b) olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat, illetve nem felel meg a szakmai szabályoknak, és mindezek következtében nem biztosítja a tanulmányok folytatásához, az állami vizsgák letételéhez szükséges, az általában elvárható felkészítés és felkészülés lehetőségét.

(4) Az oktatási intézményekben nem működhetnek olyan szakkörök, diákkörök és egyéb tanulói, hallgatói, szülői vagy más szervezetek, amelyek célja más személyek vagy csoportok lejáratása, megbélyegzése vagy kirekesztése.

28. § (1) Nem sérti az egyenlő bánásmód követelményét, ha az oktatást csak az egyik nembeli tanulók részére szervezik meg, feltéve, hogy az oktatásban való részvétel önkéntes, továbbá emiatt az oktatásban résztvevőket semmilyen hátrány nem éri.

(2) Nem sérti az egyenlő bánásmód követelményét, ha

a) közoktatási intézményben a szülők kezdeményezésére és önkéntes választása szerint,

b) felsőoktatási intézményben a hallgatók önkéntes részvétele alapján olyan vallási vagy más világnézeti meggyőződésen alapuló, továbbá kisebbségi vagy nemzetiségi oktatást szerveznek, amelynek célja vagy tanrendje indokolja elkülönült osztályok vagy csoportok alakítását; feltéve, hogy emiatt az oktatásban résztvevőket semmilyen hátrány nem éri, továbbá ha az oktatás megfelel az állam által jóváhagyott, államilag előírt, illetve államilag támogatott követelményeknek.

(3) A 27. § (2) bekezdésének a) pontjától a nyelvi vagy kulturális önazonosság megőrzését szolgáló, illetve egyházi, kisebbségi vagy nemzetiségi oktatási intézmény tekintetében jogszabály eltérően rendelkezhet.

29. § Törvény vagy törvény felhatalmazása alapján megalkotott kormányrendelet az iskolarendszeren belüli, valamint az iskolarendszeren kívüli oktatásban részt vevők meghatározott körére - az oktatással, képzéssel összefüggésben - előnyben részesítési kötelezettséget írhat elő.”

A települési közoktatási esélyegyenlőségi programok elkészítését a hátrányos helyzetű gyermekek esélyegyenlőségének elősegítésén túl a közoktatás-fejlesztési projektek támogatására, illetve a kiegészítő támogatások odaítélésére irányuló követelmények is indokolják. Az európai uniós támogatások megítélése esetén horizontális elvárásként jelenik meg az esélyegyenlőség és a fenntartható fejlődés biztosítása. Ez azt jelenti, hogy az Új Magyarország Fejlesztési Terv keretében megvalósuló programoknak, projekteknek hozzá kell járulniuk az esélyegyenlőség biztosításához. Az esélyegyenlőség érvényesítése érdekében

ezért kiemelt figyelmet kell fordítani minden infrastrukturális, szakmai- és tartalmi fejlesztésre irányuló projekt kidolgozása és megvalósítása esetén a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek/tanulók és a sajátos nevelési igényű gyermekek/tanulók oktatási helyzetének alakulására.

1.1.2.

Az 1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról 105. § (2) bekezdése kimondja, hogy „A hazai és nemzetközi forrásokra kiírt közoktatási célú pályázatokon való részvétel feltétele, hogy a helyi önkormányzat, az önkormányzati társulás rendelkezzen - az oktatásért felelős miniszter által kiadott útmutató figyelembevételével elkészített - közoktatási esélyegyenlőségi intézkedési tervvel. A pályázatok elbírálásánál - az előírt feltételek megléte esetén - előnyben kell részesíteni azt a közoktatási intézményt fenntartó társulást, amelynek tagjai között olyan önkormányzat is található, amely szerepel a hátrányos helyzetű települések jegyzékén, továbbá azt a közoktatási intézményt fenntartó települést és társulást, amelynek az illetékességi területén a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók összes gyermekhez, tanulóhoz viszonyított aránya eléri a huszonöt százalékot.”

2. Társulási Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési terv

A Társulási Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési és Akcióterv a Salgótarján megyei jogú város és Mátraszele község területén élő hátrányos helyzetű gyermekek/tanulócsoportok ellátására, nevelésére-oktatására vonatkozó esélyt teremtő tevékenységeket tartalmazó program. Az Intézkedési Terv részletezi Salgótarján megyei jogú városban és Mátraszele községben élő hátrányos helyzetű gyermekek/tanulók esélyegyenlőségének előmozdítására irányuló törekvéseket, célokat, meghatározza a feladatokat, tartalmazza a végrehajtás akciótervét, a fenntartható fejlődés biztosításának feltételeit.

Kiemelt figyelmet fordít az oktatási szolgáltatások minél jobb elérhetőségének biztosítására, ezzel segítve a gyermekek/tanulók jogainak érvényesülését.

Az Intézkedési Terv elkészítésének alapját a települések, illetve a nevelési-oktatási intézmények által kitöltött adatlapok (Oktatási és Kulturális Minisztérium által közzétett adatlapok), érvényben lévő dokumentumok, határozatok, valamint személyes beszélgetések, konzultációk során összegyűjtött adatok, információk képezték, melyek az alábbi területekre irányultak:

- az intézmények nevelési-, oktatási, szervezési gyakorlata;
- az intézmények tanulói összetételének összehasonlítása, vizsgálata;
- az intézmények infrastrukturális ellátottsága;
- a településen a diszkriminációmentesség, a szegregációmentesség, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók oktatási és társadalmi integrációjának érvényesülése;
- az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása, igénybevétele;
- az oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés biztosítása;
- szakmaközi együttműködések érvényesülése.

2.1. A közoktatási esélyegyenlőségi intézkedési és akcióterv célja

A hazai jogrendszerekben az Európai Unióhoz való csatlakozásig nem szerepelt kiemelten az esélyegyenlőségi szempontok figyelembevétele. Ez a csatlakozással módosult: az esélyegyenlőség érvényesítése - a régi tagállamokhoz hasonlóan - Magyarországon is a fejlesztéspolitika alapvető szempontja.

Az esélyegyenlőség mindannyiunk számára fontos érték. Segít elérni azt a célt, hogy mindenkinek esélye legyen a munkavállalásra, a karrierre, a jó minőségű szolgáltatásokra.

Az esélyegyenlőség érvényesítése nem pusztán követelmény, hanem az önkormányzatoknak is hosszú távú érdeke, hiszen növeli a szervezet versenyképességét. Az esélyegyenlőség biztosítása nem minden esetben jár többletköltséggel: csupán *szemléletváltást, rugalmasságot, nagyobb figyelmet igényel a szervezet vezetősége, illetve alkalmazottjai részéről, és szorosan kapcsolódik az önkormányzati törvényben foglaltak végrehajtásához.*

A Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési és Akcióterv Salgótarján megyei jogú város és Mátraszele község közoktatási intézményeinek közreműködésével került megtervezésre. A terv kidolgozása során, az elfogadását megelőzően biztosított volt a konzultáció és véleményformálás lehetősége a megvalósításban érintett szakmai és társadalmi partnereknek.

Jelen Intézkedési Tervben meghatározzuk az érintett csoportok oktatási esélyegyenlőségét elősegítő célokat, a célok eléréséhez szükséges feladatokat, forrásokat, és a végrehajtáshoz szükséges határidőket. A Társulási Közoktatási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzés és Intézkedési és Akcióterv alapján készítik el a településen lévő intézmények a saját intézményi esélyegyenlőségi tervüket.

Úgy gondoljuk, hogy az igazi változás garanciája – a pénzügyi feltételek biztosítása mellett – *a feladatmegosztás az önkormányzat, civil szervezetek, vállalkozások, helyi közösségek, maguk az érintett csoportok, valamint családok és egyének között.* Emellett a probléma társadalmi elfogadottságának javítása a másik fontos feltétel.

Valljuk, hogy a sikeres társadalmi és munkaerő-piaci integráció kulcsa a közoktatás-fejlesztés, ezen belül az esélyegyenlőség és az egyenlő hozzáférés biztosítása.

2.2. A Társulási Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési és Akcióterv célja

2.2.1. Általános célok

Az ENSZ gyermekek jogairól szóló egyezmény figyelembe vételével biztosítja a fogyatékos gyermekeknek:

- az emberi méltóságát,
- a különleges gondozáshoz való jogát,
- személyisége lehető legteljesebb kibontakoztatását kulturális és szellemi területen egyaránt.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek közoktatáshoz való egyenlő esélyű hozzáférést a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény, és Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény figyelembevételével biztosítja.

A Társulási Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési és Akcióterv alapvető célja, hogy biztosítsa a településen a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését. Az oktatási szolgáltatásokhoz való hozzáférés egyenlőségének biztosításán túl célul tűzi ki az esélyteremtést támogató lépések, szolgáltatások megvalósítását a településen élő hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek hátrányainak kompenzálása és az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében:

- a beiratkozásnál
- tanításban, ismeretközvetítésben
- a gyerekek egyéni fejlesztésében
- az értékelés gyakorlatában

- tanulói előmenetelben
- a fegyelmezés, büntetés gyakorlatában
- a tananyag kiválasztásában, alkalmazásában és fejlesztésében
- a továbbtanulásban, pályaorientációban
- a humánerőforrás-fejlesztésben, pedagógusok szakmai továbbképzésében
- a partnerség-építésben és kapcsolattartásban a szülőkkel, segítőkkel, a szakmai és társadalmi környezettel.

Cél az, hogy a településen érvényesüljön:

- a diszkriminációmentesség,
- a szegregációmentesség,
- a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók oktatási és társadalmi integrációjának támogatása,
- a minőségi oktatáshoz történő egyenlő hozzáférés biztosítása, és
- az integráció biztosítása.

2.2.2. A Társulási Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési és Akcióterv konkrét céljai:

- tudatos esélyegyenlőségi szemlélet kialakítása a program által érintett valamennyi szereplő körében;
- teljes körű óvodáztatás biztosítása, kiemelt figyelemmel a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre;
- a diszkriminációmentesség, a szegregációmentesség, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók oktatási és társadalmi integrációjának érvényesítése, az esélyegyenlőség elősegítése;
- a sajátos nevelési igényű gyermekek/tanulók integrált nevelésének-oktatásának hatékonyabb megvalósítása;
- a közszolgáltatások minél jobb elérhetőségének biztosítása szakmaközi együttműködések kiépítésével, működtetésével;

A közoktatásban megvalósítandó esélyegyenlőségi feladatok összhangjának megteremtése érdekében a Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési és Akciótervvel kongruensnek kell lennie a település Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervének, az önkormányzati intézkedési

terveknek, valamint a nevelési-oktatási intézmények Esélyegyenlőségi Intézkedési Terveinek, a pedagógiai munkát szabályozó dokumentumoknak.

Salgótarján Megyei Jogú Város és Mátraszele Község Önkormányzata elkötelezett az esélyegyenlőség területén, és vállalja a jogszabályokban meghatározott, egyenlő bánásmód és esélyegyenlőség biztosítására irányuló kötelező feladatok ellátását.

2.3. Értékeink, küldetésünk

A fenntartó mindent megtesz azért, hogy a jogszabályban előírt közoktatási feladatainak ellátása, illetve az önkormányzatok önként vállalt feladatai magas színvonalon valósulhassanak meg. Olyan koordináló, irányító tevékenységre törekszik, melyre jellemző a szolgáltató jelleg, a nyitottság, átláthatóság és a minőség iránti elkötelezettség.

Az önkormányzatok alapvető érdeke, hogy minden 3-18 éves gyermek számára biztosított legyen a megfelelő fejlődés esélyét nyújtó nevelés, oktatás. Ugyancsak fontos, hogy az egyes intézményekben folyó pedagógiai munka színvonala, hatékonysága a szülő, a fenntartó és a helyi társadalom számára egyaránt átlátható legyen.

Az önkormányzatok közoktatási szolgáltató rendszerének:

- biztosítani kell az esélyegyenlőséget,
- képesnek kell lennie az oktatás új kihívásainak való megfelelésre,
- teljesítenie kell a makro- és mikro-társadalmi igényeket.

2.4. A Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési és Akcióterv prioritásai

A Salgótarján Megyei Jogú Város és Mátraszele Község Önkormányzat Intézményfenntartó Társulásának Közoktatási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzése alapján a települések az alábbi konkrét célokat tűzik ki, amelyek megvalósításával biztosítható a stratégiai célok elérése, a szegregáció- és diszkrimináció-mentes közoktatás, amely segíti a hátrányos helyzetű rétegek társadalmi integrációját is.

- A Települési/Társulási Esélyegyenlőségi Terv megvalósításához szükséges feltételek biztosítása
- Óvodai ellátás elérhetőségének javítása

- A halmozottan hátrányos helyzetű 3-6 éves gyermekek esélyegyenlőségének javítása
- A hátrányos helyzetű gyermekek oktatási eredményességének javítása
- Az óvodai nevelés hatékonyságának a növelése a HH és HHH vonatkozásában
- Az óvoda-iskola átmenet sikerességének biztosítása
- Körzethatárok, ezzel párhuzamosan az iskolabusz közlekedés felülvizsgálata
- Az általános iskolai nevelés hatékonyságának a növelése
- A HH és HHH tanulók arányának növelése a tagozatos osztályokban
- A hátrányos helyzetű tanulók, köztük a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók iskolai eredményességének javítása
- A közoktatás infrastrukturális feltételeinek javítása
- A HH és HHH tanulók családi és társadalmi környezetének a javítása
- A társadalmi környezettel együttműködés javítása
- Az óvodai nevelés hatékonyságának a növelése az SNI vonatkozásában
- A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodáztatásának biztosítása.
- A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek/tanulók „beazonosítása”, a feltételek maradéktalan megteremtése, a dokumentáltság érvényesítése.
- A HHH tanulók továbbtanulási esélyeinek javítása érettségit adó képzésben, beemelésük az Útravaló programba.
- A kompetenciamérési eredmények dokumentáltságának és nyilvánosságának biztosítása, a kompetenciamérés eredményeinek folyamatos javítása, javulása.
- Az eddig elért eredményeink megtartása, további fejlesztése.

3. Összefüggés a Közoktatási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzéssel

3.1. Szervezeti változások a helyzetelemzés készítése óta

Salgótarján Megyei Jogú Város és Mátraszele Község Önkormányzata 2008 februárjában fogadta el a Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv részét képező Közoktatási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzést.

Az eltelt időszakban az esélyegyenlőség biztosítása szempontjából lényeges változás nem történt. (Átszervezés, fenntartó váltás, iskola-összevonás, stb.)

3.2. A település jellemzői

3.2.1. Helyzetelemzés

A természeti, gazdasági, társadalmi környezet általános jellemzése

Salgótarján Megyei Jogú Város Nógrád megye legnagyobb települése, egyben a megye székhelye is. Mátraszele a várostól 13 km-re keletre található község. A város a hajdan jól működő ipari tevékenysége - szénbányászat, üveggyártás, kohászat, tűzhelygyártás - miatt büszkén viselhette a honfoglalás korát idéző nevét (a „salgó” – régi magyar szó, fényest, csillogót jelent, „Tarján” pedig a negyedik honfoglaló törzsünk neve). E csillogást mára fakítják a szegénység, munkanélküliség, óvodáztatás, iskoláztatás adataiból is jól követhető árnyak, melyek leképezik a mesterségesen alakított város mára inaktív iparkörzeteinek lakóösszetételét is. *A 3986 általános iskoláskorú 33%-a, az óvodáskorúak 37%-a hátrányos helyzetű. Ezen kívül jelentős számú a halmozottan hátrányos helyzetűek aránya: 13,6% az óvodáskorúak, és 15% az arányuk az általános iskolások között.*

A jelenlegi településszerkezetet figyelembe véve fiatal település. Dinamikus fejlődése az 1850-es években a településtől mintegy 10 km-re felfedezett barnakőszén kitermelésével kezdődött. Az 1850-es években mindössze nyolcszáz lakosa volt, 1870-ben a lakosság létszáma már meghaladta a 7 000 főt, 1949-ben már mintegy 32 500 fő, és 1990-ben meghaladta az 50 000 főt. A rendszerváltást követően a lakosság létszáma csökkenésnek indult, 2001-ben a lakosságszám alig haladta meg a 45 000 főt (népszámlálási adatok). Jelenleg az állandó népesség száma mintegy 40 500 fő.

Mátraszele lakosainak a száma 1045 fő volt 2007. január 1-én (forrás Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatala). A korábbi időszakban a község lakossága csökkenést mutatott, amely jelenleg megállt, sőt kissé emelkedésnek is indult (1990. január 1-én 1046 lakos, 2001. január 1-én 1032 lakos, forrás népszámlálási adatok).

A város földrajzi fekvését meghatározzák a természeti adottságok. A város a Medves és Karancs hegyei által határolt völgyben, észak-déli irányban hosszan elnyúlva helyezkedik el, helyenként a hegyoldalakra feltelepülve és az oldalvölgyeket elfoglalva. A város északi része és déli rész között a távolság mintegy 17 km. Helyi járatú autóbusszal a város északi részéből a délbe eljutni az átszállási időt is beleszámítva majdnem egy órát vesz igénybe.

Összehasonlításként a helyközi közlekedésben a 30 km-re lévő Pásztó körülbelül 30 perc, az 50 km-re lévő Balassagyarmatról egy és egynegyed óra alatt lehet eljutni Salgótarjánba. Az oktatás rendszerét, szerkezetét, ezek az adottságok befolyásolták, az oktatás fejlesztésekor ezeket a földrajzi adottságokat mindig figyelembe kellett venni.

Mátraszelét rendszeres autóbuszjárat köti össze Salgótarjánnal.

A város a megye egyik közlekedési csomópontja, de az országos főközlekedési útvonalaktól távol esik. Az M3-as autópálya mintegy 55 km távolságban húzódik a várostól és a 21-es főútvonalon érhető el. A városon keresztül halad a Losonc-Somoskőújfalu-Hatvan nemzetközi vasútvonal. Közvetlen autóbuszjárat köti össze a várost a megye szinte minden településével és az ország több nagyvárosával. A helyi közlekedés jól szervezett, az iskolába járókat iskolajáratok segítik. Ezek a járatok az iskolások speciális igényeinek megfelelően szervezettek (pl. a távolabbi településrészekről gyorsjáratként, rövidebb menetidővel közlekednek, mint az azonos vonalon közlekedő helyijáratú autóbuszok).

A jelenlegi lakónépességből a csecsemőkorúak (0-2 év) létszáma 593, az óvodás korúak (3-5 év) létszáma 1035 fő, az általános iskolai korosztály (6-14 év) létszáma 4002 fő és a középiskolai korosztály (15-18 év) létszáma 1905 fő. A korábbi adatokkal való összevetés érdekében a 0-14 éves korosztályok létszámát vizsgáljuk. 2001-ben az említett korosztályba tartozó gyermekek létszáma 7066 fő volt, ami a teljes népesség 15,7%-a (Népszámlálás 2001.). A jelenlegi adatok szerint 5630 gyermek tartozik a város 0-14 éves korosztályába, ami 13,9%. **Az iskolás korosztályban a csökkenés jelentősebb a többi korosztályhoz képest.** A csökkenés két okra vezethető vissza. Egyrészt a negatív természetes szaporulat (1990 és 2001 között 1665 fő, 2005-ben 301), másrészt a jelentős negatív vándorlási különbözet (1990 és 2001 között 1193 fő, 2005-ben 216) (Népszámlálás és KSH). A vándorlási különbözet ráadásul a jelentős elvándorlás mellett nagymértékű bevándorlást is takar. A gazdasági környezet bemutatásánál még visszatérünk az okok elemzésére, de már itt is jelezzük, hogy az 1980-ig tapasztalható pozitív vándorlási különbözet jelentős közép és vezetőréteget vonzott a városba (ipari szakmunkások, középvezetők, vezetők, az 1950-es megyeszékhellyé válást követően közigazgatásban dolgozó értelmiségi dolgozók). Az azt követő időszakban az ipari szerkezetváltás veszteseként elsősorban a mobilabb közép és vezetőrétegre volt jellemző a nagyarányú elvándorlás, **a bevándorlásban, ez időben inkább a szociálisan nehezebb helyzetben lévő rétegek voltak érintettek.** Ők egyrészt a közeli településeken ellehetetlenülő, a boldogulásukat a városban kereső szegény családok voltak, illetve tetten érhető az a jelenség is, hogy a romló gazdasági környezetben elértéktelenedő ingatlanokat az

ország más területén értékesebb ingatlannal rendelkező nehéz sorsú családok vásárolták meg. **Ez is közrejátszott a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetűek számának növekedésében a városban.** Az értékkülönbség hosszabb-rövidebb időre megoldást jelentett nehéz helyzetükben.

Mátraszelen 1990-2001 közti időszakban a jelentős természetes fogyás mellett a vándorlási különbség pozitív volt (74 fő). A bevándorlók összetétele vegyes képet mutat, a nehéz szociális helyzetű, illetve kisebb számban a városból kiköltöző jobb körülmények között élő népesség is megtalálható közöttük.

A városban jelentős számban élnek a német, a roma és a szlovák kisebbség tagjai, azonban a 2006. októberi önkormányzati választásokat követően csak a roma és a szlovák kisebbség alakított önkormányzatot. A 2001-es népszámlálás adatai szerint 1 124 fő a cigány kisebbséghez, 103-an szlovák kisebbséghez és 107-en a német kisebbséghez tartozónak vallották magukat.

Mátraszelen a 2001-es népszámláláskor 52-en vallották magukat a roma kisebbséghez tartozónak, roma kisebbségi önkormányzat is alakult. Más kisebbség nem található a faluban. A cigány kisebbségről elmondható, hogy arányuk a lakosságon belül valószínűleg jelentősen meghaladja a népszámlálás által mért 2,5%-ot, **az óvoda/iskolahasználók kb. 18 %-a roma származású.**

Salgótarjánban a rendszerváltás előtt a roma munkavállalók többsége az iparban, építőiparban, a városgazdálkodásban dolgozott. A gyárak és ipari üzemek bezárása, átalakítása révén tömeges leépítésekre került sor a cigány segéd-, betanított- és szakmunkások terén. Az ipar jelenlegi mérsékelt felfutásának időszaka alatt sem keletkezik új munkalehetőség számukra.

Napjainkra a városban öt övezet alakult ki, ahol magasabb a roma lakosság száma, aránya:

- az észak-keleti övezetben az Acélgár környéki munkáskolóniák,
- az észak-nyugati övezet „Idegér” része,
- a déli városrész Baglyasalja területe,
- a déli ipartelep síkúveg gyár paneljei Zagyvapálfalván,
- a középső városrész Forgách-telep (Somlyó bányateleppel) körzete, mely az öblösüveg- és tűzhelygyár nem frekventált, falusias környezetében található.

Az érintett hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, és roma gyermekek háromnegyede négy iskolában és óvodában koncentrálódik a roma lakóközrözetekhez közel:

- Acélgyár környéke –**Petőfi Sándor Tagiskola, Hétszínvirág tagóvoda**;
- Zagyvapálfalva – **Arany János Tagiskola, Nyitnikék tagóvoda**;
- Baglyasalja- **Bóna Kovács Károly Tagiskola, Baglyasi tagóvoda; II. Rákóczi Ferenc Tagiskola, Szivárvány tagóvoda**).

Jelentős számú a becslések szerint, a nyilvántartásban nem szereplő, gyakran jogcím nélküli lakáshasználóként betelepülő roma lakosság.

Salgótarjánban az elmúlt időszakot tekintve az oktatási intézmények és a **Cigány Kisebbségi Önkormányzat** között felületes párbeszéd volt csak, amelyen az új kisebbségi és települési önkormányzat változtatni szeretne. Első lépésként a kisebbségi önkormányzat támogatást nyújtott több oktatási intézménynek. Emellett a **kisebbségi önkormányzat** készül arra, hogy híd szerepét töltsse be az önkormányzat és intézményei és a cigányság között. A következő egy évben a két önkormányzat kialakítja az együttműködés kereteit. Ennek a fő területei lehetnek a segítségnyújtás, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű rétegeket hatékonyan elérjék az őket érintő programok, roma koordinációs hálózat létrehozása (beiskolázási körzetekhez igazodóan), illetve roma szakemberek bevonása a döntéshozatalba.

Az iskolai végzettség tekintetében 2001-ben a városban a 7 évesnél idősebb lakosság 17,6%-a nem rendelkezett 8 általános végzettséggel, 26,5%-nak csak 8 általános iskolai végzettsége volt, 17,8% rendelkezett szakmai végzettséggel érettségi nélkül, 25% érettségivel és 12,9% felsőfokú végzettséggel. 1990-ben a városban a 7 évesnél idősebb lakosság 27,8%-a nem rendelkezett 8 általános végzettséggel, 32,5%-nak csak 8 általános iskolai végzettsége volt, 10,1% rendelkezett szakmai végzettséggel érettségi nélkül, 19,9% érettségivel és 9,5% felsőfokú végzettséggel. A fenti adatok a megyei adatoknál lényegesen kedvezőbbek, a felsőfokú végzettségűek és érettségivel rendelkezők aránya is öröndetesen növekedett, de míg 1990-ben a diplomások aránya az országos átlagot jóval meghaladta, addig 2001-ben már csak az országos átlag körüli az eredmény (a megyeszékhelyek esetén a diplomások aránya hagyományosan az országos átlag fölötti). Az alacsony iskolázottságú rétegek aránya öröndetesen csökkent, de az országos adatokhoz képest a javulás kisebb mértékű. Az oktatás környezete szempontjából az egyik legfontosabb befolyásoló tényező az iskolai végzettség, ezért ezt a tendenciát figyelembe kell vennünk.

Mátraszele iskolázottsági helyzete valamivel kedvezőtlenebb. A 7 évesnél idősebb lakosság mintegy 21% nem végezte el a nyolc általános iskolát, 35% pedig csak nyolc általános iskolai végzettséggel rendelkezett. 23% érettségi nélkül, szakmai végzettségű, mintegy 15% rendelkezik érettségivel. A diplomások aránya nem éri el a 6% a településen.

Salgótarján Megyei Jogú Város és Mátraszele Község Önkormányzata Intézményfenntartó
Társulása

A lakások méretét tekintve a város megyei, regionális és országos adatokkal összevetve kedvezőtlen (2. táblázat), a komfort szerinti összevetés viszont valamivel kedvezőbb képet mutat (3. táblázat). A lakások mérete szerinti elmaradásnak két jelentős oka valószínűsíthető. Egyrészt a város földrajzi adottságai (szűk völgy) nem biztosítanak nagy beépíthető területeket, másrészt a romló gazdasági környezet a kisebb lakások iránti keresletet növeli meg.

Mátraszele tekintetében a lakások méretét tekintve az országos adatoknak megfelelő, míg a komfortosság tekintetében rosszabb a helyzet.

2. táblázat (Népszámlálás, 2001)

	1 szobás	2 szobás	3 szobás	4-x szobás
Salgótarján	18,3%	46,3%	27,3%	8,1%
Mátraszele	12,7%	44,4%	26,9%	15,9%
Megye	11,3%	40,8%	33,2%	14,6%
Régió	10,2%	42,4%	32,9%	14,6%
Ország	12,7%	41,4%	30,9%	15,0%

3. táblázat (Népszámlálás, 2001)

	Összkomfortos	Komfortos	Félkomfortos	Komfort nélküli	Szükség- és egyéb lakás
Salgótarján	44,4%	36,9%	6,0%	8,8%	3,9%
Mátraszele	31,7%	28,4%	9,5%	24,8%	5,6%
Megye	36,1%	33,7%	7,1%	19,7%	3,4%
Régió	43,6%	30,4%	5,4%	17,8%	2,8%
Ország	49,8%	30,1%	5,1%	11,9%	3,1%

A lakások közműellátottsága jelentősen meghaladja a megyei átlagot. A lakások vezetékes ivóvízzel való ellátottsága 90%-os, a lakások nagyobb részében a szennyvízelvezetés is megoldott (1996 és 2006 között jelentősen, 72%-ról 92%-ra nőtt a bekötött lakások aránya). A lakások nagy része vezetékes gázellátásba is bekapcsolódott (a lakások 63%-ban volt vezetékes gáz 2006-ban). A központi fűtésű lakások aránya majdnem eléri az 50%-ot, és ezeknek majdnem a fele távhő ellátásba bekötött lakás).

A városban a lakosok majdnem 90%-a a város központi belterületén él, majd 10% a város egyéb belterületén. A külterületen élők aránya alig 0,5%, de ez majdnem 300, zömmel nehéz körülmények között élő embert jelent 18 különböző külterületen. **A külterületeken élők között 8 gyermek 3 év alatti, nyolc gyermek óvodáskorú** és mindannyian járnak óvodába. Mindkét csoportnak a háromnegyed része hátrányos helyzetű. 16 gyermek iskoláskorú és 50% közülük hátrányos helyzetű.

Mátraszelén egy külterületen 25 lakos él. A helyzetük nem tér el a belterületen lakókéétól.

A város felekezeti összetételéről megállapítható, hogy zömmel katolikusok lakják (több mint 50%), jelentős a népesség azon része (majdnem 25%), aki egyetlen felekezethez sem tartja magát tartozónak. Az evangélikus és a református egyház hívei 2, illetve 3%-át teszik ki a lakosságnak. A többi vallás híveinek a száma 1% alatt marad (Népszámlálás, 2001.), bár a kis egyházak megerősödése tapasztalható a városban.

Mátraszelén a katolikusok aránya 75%, kisebb számban református és evangélikus felekezetű emberek élnek a faluban (9-9 fő).

A város gazdaságának jellemzésekor nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy Salgótarjánban a bányászat, és a rá épülő nehézipar volt a fejlődés motorja a XIX. század utolsó éveitől kezdve. A bányászat mellett már 1881-től, a Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű Rt. megalakulásától a vasgyártás is számottevő. Az ország egyik legrégebb kályha- és vasárugyára az 1894-ben létesített vasöntöde és gépgyár 1898-tól már Hirsch és Frank Budapest-Salgótarjáni Gépgyár és Vasöntöde néven szerepelt.

A mai öblösüveggyár elődjét 1892-ben alapította az Egyesült Magyarhoni Üveggyárak Rt. Az akkor még a városon kívül lévő Zagyvapálfalván szintén 1893-ban jött létre a későbbi sík- vagy táblaüveggyár. Az 1919-es trianoni békeszerződés következtében Salgótarján stratégiai jelentőségű határ menti település lett, már 1922-ben városi rangot kapott. A város fejlődése a II. világháború után tovább gyorsult. A nehézipar erőltetett fejlesztése a város számára kedvező gazdasági körülményeket teremtett, amelyet igyekezett más területen is kihasználni. Ekkor jöttek létre a nagyvárosokra jellemző feltételek a kultúra, egészségügy, oktatás és egyéb társadalom-jóléti szolgáltatások területén.

A rendszerváltás a város gazdasága számára máig kiheverhetetlen sokkot jelentett. Az általános termelés visszaesés éppen a városra jellemző ágazatokat sújtotta leginkább. **A nehéziparban dolgozó vezető réteg jelentős része elvándorolt, a kevésbé mobil, döntően alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkező rétegek a szociálisan ellehetetlenültek.** A városban ekkor indult el egyes városrészek lezülése, telepekké alakulása. **Ezekben a városrészekben lévő iskolákban jelentősen megnőtt a hátrányos helyzetű tanulók aránya, amelyet súlyosbított, hogy ezeken a területeken működő iskolák a gyermekekért folytatott versenyben lemaradtak a kedvezőbb helyzetben lévő vagy éppen szerkezetváltó iskolákkal.**

Salgótarján Megyei Jogú Város és Mátraszele Község Önkormányzata Intézményfenntartó Társulása

A foglalkoztatási helyzet elemzésekor figyelembe kell venni, hogy rendkívüli módon csökkent a foglalkoztatottak száma és megnövekedett a munka nélkül élő aktív emberek száma (lásd 1. táblázat). Míg a lakosságszám a két évtized alatt majdnem 10%-kal csökkent, addig a foglalkoztatottak körében a csökkenés mintegy 23%. Ezzel párhuzamosan **az inaktív kereső képes népesség száma több mint 45%-kal növekedett.**

1. táblázat (Forrás Népszámlálás 1980, 1990, 2001)

	Lakosok száma (fő)	Foglalkoztatott (fő)	Munkanélküli (fő)	Inaktív kereső képes népesség (fő)
1980	49 603	23 946	-	10 278
1990	47 822	21 403	538	12 392
2001	44 964	16 049	2 552	14 951

Jelenleg a városban a nyilvántartott **munkanélküliek aránya 11,3%** (Állami Foglalkoztatási Szolgálat, 2007. november), amely az országos átlagnál 1,8-szer nagyobb. A munkanélkülieknek több mint 40%-a tartósan nem talál munkát. Ez egyrészt annak a következménye, hogy a rendszerváltást követően olyan beruházó, aki új, jelentős mennyiségű munkahelyet hozott volna létre, nem települt meg és a korábbi nagyvállalatok privatizációja a termelés korszerűsítése mellett jelentős munkaerő leépítéssel járt. A környező településeken a helyzet még ennél is kedvezőtlenebb, az intézményfenntartó társulás másik tagja, **Mátraszele** község esetén a munkanélküliségi ráta 15,4%, amely majdnem 2,5-szeresen haladja meg az országos átlagot. A munkanélkülieknek majdnem a fele tartós munkanélküli.

A helyi adatgyűjtésből származó adatok a munkanélküli nyilvántartásnál valamivel kedvezőtlenebb képet mutatnak, mert a munkával nem rendelkezők, de a nem nyilvántartott munkanélküliek is jelentős számban élnek a városban. A hátrányos helyzetű tanulók szülei jelentős számban kerülnek ki az előbbieken bemutatott társadalmi csoportból.

A munkaerő-piaci helyzet változása az elkövetkező időszakban megvalósuló fejlesztésektől várható (részletesen lásd erre vonatkozóan a város gazdaságfejlesztési tervét). A gazdaságfejlesztési elemzések két olyan jelentős szempontra hívják fel a figyelmet, amelynek oktatásfejlesztési elképzelésekre jelentős hatása van:

- A gazdaság fejlődése kevésbé függ az állami támogatásoktól, azt leginkább a külföldi tőkebefektetések, és a helyi fejlődési potenciál határozza meg (erre

éppen Nógrád megye a legjobb példa, ahol a kiugróan magas állami támogatás mellett a legkisebb a GDP).

- A városban a kereskedelem és a szolgáltatások teljesítménye a térség fejlettségét figyelembe véve a jelenlegihez képest jelentősen nem tud bővülni. A gazdasági fejlődésben a húzóágazat szerepét az ipar tudja csak betölteni, várhatóan nagymértékű igényt generálva a képzett szakember iránt.

A város középtávú gazdaság-fejlesztési elképzeléseiben a fejlődő város pillér keretében megfogalmazott INNO-CITY program és az ipari szektor tudás alapú fejlesztése, valamint az élhető város pillér keretében a humán erőforrás újratermelése hangsúlyosan épít a képzett munkaerő biztosítására. A gazdaságfejlesztés sikeréhez egyidejűleg szükséges a jól képzett, konvertálható tudással rendelkező szakemberek biztosítása, és a felzárkózás fontos feltételeként a leszakadó rétegek oktatásba való bekapcsolódása/bekapcsolása.

A fentiek alapján megállapítható, hogy a jelentős változások eléréséhez a városban is a képzettségi szint emelésére van szükség. Ezen belül kiemelt figyelmet kell fordítani az alacsony iskolázottságú rétegek munkaerő-piaci elhelyezkedéséhez szükséges kompetenciák fejlesztésére.

3.2.2. Demográfiai adatok /jelen adatok/

Lakónépesség száma	42 308
Állandó népesség száma	40 492
Állandó népességből a 0-5 évesek száma	1 682
Állandó népességből a 6-14 évesek száma	3 321
Állandó népességből a 15-18 évesek száma	1 905
Állandó népességszám változása 1990-2006 (- / +)	-15%

3.2.3. Szociális helyzet /jelen adatok/

	Összesen
Munkanélküliek száma a településen	3 200

Ebből tartósan munkanélküli	1440
Hány háztartás kap rendszeres szociális segítyt?	1700
Hányan kapnak rendszeres szociális segítyt?	2000
Hány gyermek után igényelnek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt?	2500

3.2.4. A közoktatás helyzete

A településen élő 3-18 éves korosztály alapfokú közoktatási (óvodai és iskolai) ellátás feltételeinek vizsgálata

A közsolgáltatások elérhetősége /jelen adatok/

Közsolgáltatások	Helyben	Más településen, éspedig... (km)	Helyben, más településről kijáró szakember(ek). Havonta hány alkalom?	A szolgáltatás ellátatlan
KÖZOKTATÁSI INTÉZMÉNYI FELADATOK				
Óvodai nevelés	X			
Általános iskolai oktatás 1-4.	X			
Általános iskolai oktatás 5-8.	X			
Alapfokú művészetoktatás	X			
KÖZOKTATÁSI SZAKSZOLGÁLATI FELADATOK				
Gyógypedagógiai tanácsadás	X			
Korai fejlesztés és gondozás	X			
Fejlesztő felkészítés	X			
Nevelési tanácsadás	X			
Logopédiai ellátás	X			
Továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás	X			
Gyógytestnevelés	X			
GYERMEKJÓLÉTI ALAPELLÁTÁSOK				

Salgótarján Megyei Jogú Város és Mátraszele Község Önkormányzata Intézményfenntartó
Társulása

Gyermekjóléti szolgáltatás	X			
Bölcsőde				X
Családi napközi	X			
Iskolai napközi	X			
Házi gyermekfelügyelet				X
GYERMEKJÓLÉTI SZAKELLÁTÁSOK				
Családok átmeneti otthona	X			

Közoktatási szakszolgálati feladatok

Közoktatási szakszolgálati feladatokat a város helyben és önállóan látja el. Így az ellátás helyben került megszervezésre a gyógypedagógiai tanácsadás, a korai fejlesztés, gondozás, a fejlesztő felkészítés, a nevelési tanácsadás, a logopédiai ellátás, a gyógytestnevelés, valamint a továbbtanulási-pályaválasztási tanácsadás esetében. A településen a gyógytestnevelés ellátása városi szinten szervezett, a Létesítmény és Sport Kht. feladata, a többi szakszolgálati feladat ellátása is biztosított. A továbbtanulási-, pályaválasztási tanácsadás ellátásában a megyei önkormányzat is részt vesz.

Az ellátás az igényeknek megfelelően történik, ellátatlan terület nincs a városban.

Óvodáztatás

Az óvodai ellátás területén a változásokat alapvetően a csökkenő gyermeklétszám és a romló gazdasági környezet által megkívánt hatékonyabb működés követelménye alakította. Míg 1995-ben 1619 férőhelyre 1883 gyermek jutott, így a kihasználtság 116,3%-os, addig 2002-ben 1744 férőhelyre 1498 gyermek, ami miatt a kihasználtság 85,9%-os, és 2005-ben 1560 férőhelyre 1411 gyermek, ami miatt a kihasználtság 90,4%-os (a javulás annak tudható be, hogy 2004-ben egy óvodaépület kikerült az ellátó rendszerből). Az egy csoportra jutó gyermekek száma az 1995. évi 25,8 főről, 2002. évre 21,4 főre, majd 2005. évben 21 főre változott. Az egy óvodapedagógusra jutó gyermekek száma 11,2 főről, 9,1 főre, majd 9,9 főre változott. Az országos átlaghoz való hasonlítás azt mutatja, hogy a salgótarjáni állapotok

lényegesen kedvezőbbek, hiszen a 2005. évi adatok alapján az egy óvodapedagógusra jutó gyermekek számának átlaga 0,8 fővel alacsonyabb.

Jelenleg 15 ellátási helyen folyik az óvodai nevelés Salgótarján városban. Az önkormányzat által fenntartott óvodai intézmények száma egy, az óvodai feladatellátási helyek száma pedig 13. Az óvodai csoportok száma 54 (46 vegyes, 3 nagy, 2 középső, 3 kis csoport), 23,5 fő/csoportlétszám-átlaggal. **Az óvodai csoportok száma kilenccel csökkent a megelőző nevelési évhez képest.**

Az óvodai hálózat jól lefedi a város területét. A város központi óvodájának tagóvodáiba 1271 gyermek jár, 193-mal kevesebb, mint az előző nevelési évben. Az óvodába járók közül **hátrányos helyzetű 483** (38%), **halmozottan hátrányos helyzetű 177** (13,9%), 11 integrálható sajátos nevelési igényű, kb. 25% roma származású gyermek. **A hátrányos és halmozottan hátrányos populációk szórása széles az egyes tagóvodák között** (4,2% - 85,7% HH, 0%- 72% HHH) (az arányukra és kiegyenlítettségükre vonatkozó elemzés lásd a 4.3.2 fejezetben). Az óvodai sajátosságok miatt ez a szám év közben állandóan változik, hiszen a 3. életévüket betöltött gyermekek folyamatosan érkeznek az intézményekbe.

A 11 integrált sajátos nevelési igényű gyermek ellátáshoz a központi óvoda gyógypedagógussal nem rendelkezik, a szakszerű ellátását az Illyés Gyuláné Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola és Egységes Pedagógiai Szakszolgálat biztosítja.

A város **óvodai alapellátásban 1 katolikus egyházi**, a Váci Egyházmegye Ordináriusa által fenntartott **Keresztény Óvoda is részt vesz**. Ez az intézmény – amely városi ingatlan térítésmentes használója - 1993-ban kötött közoktatási megállapodást a várossal. A szintén a városi önkormányzat által fenntartott Illyés Gyuláné Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola és Egységes Pedagógiai Szakszolgálat gyógypedagógiai óvodájába 8, nem integrálható sajátos nevelésű igényű gyermeket nevelnek. Az egyházi fenntartású óvodában 64 gyermeket 3 óvodai csoportban neveltek, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetűekről nem rendelkeztek az előző nevelési évben adatokkal.

A város óvodáiban jelentős a más településről bejáró gyermekek száma: 109 gyermek, (34 HH / 21HHH), illetve elsősorban a városközponti óvodák esetén a más körzetből járó gyermekek száma. Ennek egyetlen oka, hogy a szülők óvodaválasztásában a gyermekek óvodába hordásának körülményei játszanak szerepet és a döntés meghozatalakor a munkahely közelsége legalább olyan súllyal esik latba, mint a lakóhely. Emiatt a Salgótarjánban dolgozó

vidéki szülők, illetve a városközpontban dolgozó szülők jelentős része a munkahelyéhez közeli óvodát választ.

A Salgótarjáni Összevont Óvoda igényelte az óvodák, egyszeri kiegészítő támogatását az integrációs felkészítés, illetve a 3 éves HHH-k rendszeres óvodába járásának, beóvodázásának megsegítéséhez.

Az óvodai felvétel során az elutasítás elenyésző mértékű (mindössze 3 gyermeket érintett), helyhiány miatt történt és nem érintett HH, vagy HHH gyermeket.

A 3 éves korosztály majdnem teljes körűen jár óvodába, mindössze 19 (3 fő HHH) gyermek (1,5 %) nem kerül óvodába már 3 éves kortól. A nem betegség hátterű hiányzások sem jellemzők, a tanköteles korosztályok esetén az igazolatlan hiányzások aránya 1% alatt marad, viszont ezek a hiányzások általában csak néhány gyermektől származnak.

Az óvodák nyitva tartása igazodik a szülői igényekhez. A reggeli nyitás 5 óra és fél 7 között változik, délután fél 6 és fél 7 közötti időpontokban vannak az óvodák zárásának időpontjai.

Az óvodai ellátás egy intézmény alá való szervezése költség megtakarítást eredményezett. 2007-től a Salgótarjáni Összevont Óvoda részben önálló gazdálkodási jogosultsággal kapcsolódott a Közoktatási Intézmények Gazdasági Szolgálatához. A szervezeti változások ellenére a tagóvodák megőrizték színes nevelési programjaikat, szakmai önállóságukat.

Az óvodás korú gyermekek száma az elkövetkező néhány évben, ha kis mértékben is, de **csökkenni fog** (egyrészt a gazdasági fejlesztések eredményei is néhány év múlva válnak érezhetővé, ráadásul hatása a demográfiai folyamatokra mindig kis késéssel jelentkezik, másrészt az elvándorlással is kell még számolni rövidtávon).

A várható férőhely csökkentés esetén különösen figyelemmel kell lenni a népességi folyamatokra és a területi elhelyezkedésre is. ***Az óvodás korosztályok esetén indokolt a lakóhelyhez (vagy a szülő munkahelyéhez) közeli ellátás biztosítása. Ebből a szempontból különösen fontos a hátrányos helyzetű családok gyermekei számára a megfelelő ellátás biztosítása, hiszen esetükben a gyermek szülői kísérettel való utaztatása nehezen megoldható.***

Az önkormányzat folyamatos, tervszerű karbantartásai és felújításai ellenére a nevelés infrastrukturális feltételei nem ideálisak. Az épületek több esetben felújításra szorulnak, a rendelet szerinti minimális feltételeknek nem felel meg több épület sem. Mindössze három tagintézmény rendelkezik tornateremmel (az érintett gyermekek száma 372, közülük HH 147,

Salgótarján Megyei Jogú Város és Mátraszele Község Önkormányzata Intézményfenntartó
Társulása

HHH 71, SNI 6), és nyolc helyen van logopédiai foglalkoztató, vagy egyéni fejlesztő szoba (az érintett gyermekek száma 270, közülük HH 93, HHH 79, SNI 10), tornaszoba 12 helyen van használatban. Az Illyés Gyuláné Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola és Egységes Pedagógiai Szakszolgálat rendelkezik tornateremmel, illetve 12 logopédiai foglalkoztatóval/egyéni fejlesztő szobával. Az itt rendelkezésre álló helyiségek az iskola tanulói és óvodásai mellett rendelkezésre állnak a város minden szakszolgálatot igénybe vevő gyermekek és szülők számára is. Az eszközök fejlesztését az intézmények gyakorlatilag minden évben megoldották. A fejlesztésekben nagy arányban jelent meg a pályázati forrás, illetve az intézmények mellett működő alapítványok, egyesületek által nyújtott támogatás.

Jelenlegi helyzet a pályázatban érintett óvodákban

A/ Salgótarjáni Összevont Óvoda Gyermekkert Tagóvoda

Feladatellátási hely neve:	Gyermekkert Tagóvoda
Feladatellátási hely címe:	3100. Salgótarján, Gyermekkert út 1.
Intézmény neve:	Salgótarjáni Összevont Óvoda Gyermekkert Tagóvoda
Intézmény címe:	3100. Salgótarján, Gyermekkert út 1
Fenntartó megnevezése:	Salgótarján M. J. Város Önkormányzata
Működés kezdete (év):	1982.

A feladatellátási helyen ellátott közoktatási feladatok

Ellátott közoktatási feladatok*	Ellátott gyerekek száma		Férőhelyek száma
Óvoda	150		125
Óvodai gyógypedagógiai nevelés	Integráltan: ---	Szegregáltan: ---	

Gyereklétszám változása a feladatellátási helyen

Ellátott közoktatási feladatok	Ellátott gyerekek/tanulók száma			
	2005/2006 tanév	2006/2007 tanév	2007/2008 tanév	2008/2009 tanév
Óvoda	151	162	149	150

Salgótarján Megyei Jogú Város és Mátraszele Község Önkormányzata Intézményfenntartó
Társulása

Óvodai gyógyp. nevelés	I:-	Sz:-	I:---	Sz:--	I:---	Sz:--	I:--	Sz:--
Gyógypedagógiai oktatás	I:-	Sz:-	I:-	Sz:-	I:-	Sz:-	I:-	Sz:-

A gyermek- összetétel változása a feladatellátási helyen

Tanév	Összlétszám	HH/HHH	Átmeneti és tartós állami nevelésbe vettek
2005/2006	151	30/0	nincs
2006/2007	162	22/1	nincs
2007/2008	149	26/1	nincs
2008/2009	150	36/1	nincs

A gyermek-összetétel az elmúlt nevelési években alig változott, az összlétszám, a hh/hhh arány sem mutat jelentős változást.

Gyermekek száma évfolyamonként (feladatellátási helyenként)

Évfolyam és/vagy óvodai csoport foka	Gyermek és/vagy tanuló-létszám az évfolyamon	Gyermek-, tanulólétszám az évfolyamon az osztályszervezés módja szerint (óvoda vonatkozásában amennyiben releváns, pl. gyógypedagógiai csoport)										
		Általános tanterv				Emelt szintű oktatás* és/vagy két tanítási nyelvű iskolai oktatás			Gyógypedagógiai csoport, tagozat			
		Össz.	HH / HHH	SNI		Össz.	HH / HHH	SNI	Össz.	HH / HHH	SNI	
Nyuszi kis-vegyes cs.	30	30	6	0	0							
Madirkó vegyes cs.	30	30	6	0	1							
Süni vegyes cs.	30	30	9	1	1							
Katica középső cs.	30	30	8	0	0							
Maci nagy-vegyes cs.	30	30	7	0	0							

Salgótarján Megyei Jogú Város és Mátraszele Község Önkormányzata Intézményfenntartó
Társulása

A gyermekek eloszlása a csoportokban egyenletes: a létszámot és a hh/hhh arányt tekintve is. Óvodán belüli és csoportok közötti szegregációról nem beszélhetünk.

B/ Salgótarjáni Összevont Óvoda Mackóvár Központi Óvoda

Feladatellátási hely neve:	Mackóvár Központi Óvoda
Feladatellátási hely címe:	3100 Salgótarján, Arany János út 19/A.
Intézmény neve:	Salgótarjáni Összevont Óvoda Mackóvár Központi Óvoda
Intézmény címe:	3100 Salgótarján, Arany János út 19/A.
Fenntartó megnevezése:	Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata
Működés kezdete (év):	1976

A feladatellátási helyen ellátott közoktatási feladatok

Ellátott közoktatási feladatok	Ellátott gyerekek száma		Férőhelyek száma
Óvoda	309		350
Óvodai gyógypedagógiai nevelés	Integráltan:	Szegregáltan:	

Gyereklétszám változása a feladatellátási helyen

Ellátott közoktatási feladatok*	Ellátott gyerekek/tanulók száma							
	2005/2006 tanév		2006/2007 tanév		2007/2008 tanév		2008/2009 tanév	
Óvoda	312		291		302		309	
Óvodai gyógyp. nevelés	I:	Sz:	I:	Sz:	I:	Sz:	I:	Sz:

Salgótarján Megyei Jogú Város és Mátraszele Község Önkormányzata Intézményfenntartó
Társulása

A gyermek- összetétel változása a feladatellátási helyen

Tanév	Összlétszám	HH/HHH	Átmeneti és tartós állami nevelésbe vettek
2005/2006	312	55/21	
2006/2007	291	34/26	
2007/2008	302	99/33	
2008/2009	309	98/31	

Gyermekek száma évfolyamonként (feladatellátási helyenként)

Évfolyam és/vagy óvodai csoport foka	Gyermek és/vagy tanuló-létszám az évfolyamon	Gyermek-, tanulólétszám az évfolyamon az osztályszervezés módja szerint (óvoda vonatkozásában amennyiben releváns, pl. gyógypedagógiai csoport)										
		Általános tanterv				Emelt szintű oktatás* és/vagy két tanítási nyelvű iskolai oktatás			Gyógypedagógiai csoport, tagozat			
		Össz.	HH / HHH	SNI		Össz.	HH / HHH	SNI		Össz.	HH / HHH	SNI
Zöld-vegyes	25	10	10	7								
Lila-vegyes	25	5	5	2	1							
Narancs-vegyes	21	10	10	4	1							
Barna-vegyes	26	4	4	0								
Rózsaszín-vegyes	20	8	8	0								
Sárga-vegyes	18	6	6	4	1							

Salgótarján Megyei Jogú Város és Mátraszele Község Önkormányzata Intézményfenntartó
Társulása

Almazöld- vegyes	19	6	6	1	1							
Kék-vegyes	21	3	3	1								
Évfolyam és/vagy óvodai csoport foka	Gyermek és/vagy tanuló- létszám az évfolyamon	Gyermek-, tanulólétszám az évfolyamon az osztályszervezés módja szerint <i>(óvoda vonatkozásában amennyiben releváns, pl. gyógypedagógiai csoport)</i>										
		Általános tanterv				Emelt szintű oktatás* és/vagy két tanítási nyelvű iskolai oktatás				Gyógypedagógiai csoport, tagozat		
		Össz.	HH / HHH	SNI		Össz.	HH / HHH	SNI		Össz.	HH / HHH	SNI
Türkizkék- vegyes	24	7	7	2								
Barack- vegyes	23	11	11	2								
Fehér- vegyes	19	7	7	2	1							
Bordó- vegyes	23	11	11	2								
Sötétkék- vegyes	23	4	4	2								
Piros- vegyes	22	3	3	2								

Az óvoda létszáma az elmúlt években csak kicsit változott. Az utolsó tanévben elérte a négy évvel ezelőtti számot, bár a férőhelyeket az utóbbi négy évben nem használta ki. A csoportok közt nem egyenletes a hh/hhh gyermekek eloszlása. A felvételnél, a csoportba helyezésnél az elkövetkezőkben ügyelni kell arra, hogy az arányok kiegyenlítettebbek legyenek.

A Gyermekkert óvoda számadataival összehasonlítva megállapíthatjuk, hogy a két óvoda között (a lakókörnyezetből adódóan) nagy a különbség a gyermekek szociális háttérére vonatkozóan.

C/ Salgótarján Összevont Óvoda, Nyitnikék Tagóvoda

Feladatellátási hely neve:	Nyitnikék Tagóvoda
Feladatellátási hely címe:	3104, Salgótarján, Budapesti út 66
Intézmény neve:	Salgótarján Összevont Óvoda, Nyitnikék Tagóvoda
Intézmény címe:	3104, Salgótarján, Budapesti út 66
Fenntartó megnevezése:	Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata
Működés kezdete (év):	1996

A feladatellátási helyen ellátott közoktatási feladatok

Ellátott közoktatási feladatok*	Ellátott gyerekek száma		Férőhelyek száma
Óvoda	168		175
Óvodai gyógypedagógiai nevelés	Integráltan:	Szegregáltan:	

Gyereklétszám változása a feladatellátási helyen

Ellátott közoktatási feladatok*	Ellátott gyerekek/tanulók száma			
	2005/2006 tanév	2006/2007 tanév	2007/2008 tanév	2008/2009 tanév
Óvoda	173	188	186	168

Salgótarján Megyei Jogú Város és Mátraszele Község Önkormányzata Intézményfenntartó
Társulása

Óvodai gyógyp. nevelés	I:	Sz:	I:	Sz:	I:	Sz:	I:	Sz:
------------------------	----	-----	----	-----	----	-----	----	-----

Agyermek- összetétel változása a feladatellátási helyen

Tanév	Összlétszám	HH/HHH	Átmeneti és tartós állami nevelésbe vettek
2005/2006	173	126/32	
2006/2007	188	112/36	
2007/2008	186	113/47	
2008/2009	168	102/59	

A gyermeklétszámban a demográfiai változásoknak megfelelően emelkedések és csökkenések figyelhetők meg. A hh/hhh gyermekek aránya viszont még rosszabb, mint a Mackóvár Központi Óvodában.

Gyermekek száma évfolyamonként (feladatellátási helyenként)

Évfolyam és/vagy óvodai csoport foka	Gyermek és/vagy tanuló- létszám az évfolyamon	Gyermek-, tanulólétszám az évfolyamon az osztályszervezés módja szerint (óvoda vonatkozásában amennyiben releváns, pl. gyógypedagógiai csoport)										
		Általános tanterv				Emelt szintű oktatás* és/vagy két tanítási nyelvű iskolai oktatás				Gyógypedagógiai csoport, tagozat		
		Össz.	HH / HHH	SNI		Össz.	HH / HHH	SNI		Össz.	HH / HHH	
Margaréta		22	20	13								
Cseresznye		25	16	4								
Hóvirág		24	10	7	1							
Süni		22	16	12								
Szamóca		27	6	2								
Szivárvány		24	17	13								
Vackor		24	17	8								

A csoportok közt egyben – a Szamóca csoportban – feltűnően kevés a hh/hhh gyermekek száma. A csoportok összetétele felülvizsgálatot igényel.

Általános iskolák

Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlése 2007. július 1-vel megszüntette az önálló intézményeket és a Gagarin Általános Iskola szervezetébe integrálta tagintézményként a városi iskolákat, a diákotthont és a mátraszelei általános iskolát *Salgótarjáni Központi Általános Iskola és Diákotthon* néven. Az általános iskolai intézményrendszer esetén az óvodai ellátórendszerrel megismert okok miatt történt ahhoz hasonló átalakítás. Amíg 1990-ben 5695 fő volt a tanulók száma 1995-ben már csak 4563 fő, amely folyamatosan tovább fogyott és 2005-re 3899 főre mérséklődött. A 2006/2007-es tanévben 3720 volt az önkormányzati fenntartású általános iskolát használók száma (9,8% HHH), jelenleg **a város alapfokú intézményeibe 3986 tanuló jár (1303 HH/593 HHH, 204 SNI, 16% roma)**, 167 tanulócsoporthoz (Mátraszelével való társulás előtt 163 tanulócsoporthoz volt). Közülük 128 tanuló (128 SNI) az **Illyés Gyuláné Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola és Egységes Pedagógiai Szakszolgálat gyógypedagógiai osztályaiba** jár, 70 tanuló pedig hat évfolyamos gimnáziumi képzésben vesz részt a **Bolyai János Gimnázium és Szakközépiskolában**. A Hit Gyülekezet által fenntartott **Uzoni Péter Gimnázium és Általános Iskolában**, ebben a tanévben 189 diák tanul, közülük 15 az ez évben indult középiskolai oktatásban vesz részt (26% a roma származású diákok aránya az OOIH kistérségi koordinátora szerint). 94 tanuló hátrányos helyzetű, de a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókról nem áll rendelkezésre információ. Az osztályok között az eloszlásuk ezen tanulóknak nem egyenletes, magasabb évfolyamokon általában alacsonyabb (16-50% között), alacsonyabb évfolyamokon magasabb (50-60% között).

Napközis ellátásban a közoktatási statisztika adatai szerint 64 napközis csoportban, 1466 tanuló vesz részt a központi iskola intézményegységeiben.

A csökkenő gyermeklétszám miatt és a fenntartási költségek csökkentése érdekében 1995 és 1998 között 18 osztály megszüntetésére volt szükség. Emellett a 90-es évek végén két iskola, a Beszterce lakótelepi és az akkor még Salgótarjánhoz tartozó városrész, Somoskőújfalu iskolájának összevonására került sor. Az oktatási intézmények gazdálkodási hatékonyságának növelése érdekében a város 2000-ben létrehozta az Oktatási Intézmények Gazdasági Szolgálatát önállóan gazdálkodó intézményként (ez 2007-től KIGSZ néven működik), amelyhez a

Salgótarján Megyei Jogú Város és Mátraszele Község Önkormányzata Intézményfenntartó
Társulása

költségvetési szervek részben önállóan gazdálkodó gazdasági státusszal kapcsolódtak, de emellett a szakmai önállóságuk megmaradt. A 2004. évben a Közgyűlés racionálisabb és hatékonyabb feladatellátás érdekében két peremterületi iskolát szüntetett meg. Így 2005. évben az egy osztályteremre jutó nappali tanuló 28,6 fő, amely az országos adathoz (20,9 fő) képest, 7,7 fővel magasabb, illetve az egy pedagógusra jutó nappali tanuló 11 fő, amely az országos adathoz (10,1 fő) képest 0,9 fővel magasabb, viszont elmarad a megyei jogú városok hasonló mutatóitól. A tanulók, az osztályok és a feladatellátási helyek csökkenését nem követte a pedagógus létszám, sőt a közoktatási törvény változása miatt sok esetben a pedagógusok létszáma még nőtt is.

Tehát 3858 diák jár a városi fenntartású, és a város területén levő 2 általános iskolába (10 telephelyre) ill. a Bolyai János Gimnázium és Szakközépiskola 6 évfolyamos osztályába (ebben az összehasonlításban nem szerepelnek az Illyés Gyuláné Iskola tanulói) 1303 tanuló HH és 526 tanuló HHH, 77 SNI. Napközis ellátásban 64 napközis csoportban, 1466 tanuló vesz részt.

Az **SNI diákok** száma 77, mindannyian integráltan nevelkedtek a város iskoláiban. A szakszerű ellátásukat biztosító **gyógypedagógus az Arany (1,41% SNI), Bóna (8% SNI) és Petőfi (1,96% SNI) iskolában van főállásban foglalkoztatva**. A Beszterce (3,1% SNI) Rákóczi (3,36% SNI), Dornyay (1,18 % SNI) esetében utazó gyógypedagógus segíti a fejlesztést, az Illyés Gyuláné speciális iskolából. Az Uzoni Péter Gimnázium és Általános Iskolában SNI tanuló nem jár.

A város iskoláiba jelentős számban járnak be más településről diákok. Az **545 bejáró** tanuló közül 62 iskolabusszal, 360 tömegközlekedéssel jár be naponta, 123 tanulót a szülők hoznak személygépkocsival minden nap. A városkörnyéki tanulók legnagyobb számban a Beszterce lakótelepi Tagiskolában (129), a székhelyiskolában (128), a II. Rákóczi Ferenc Tagiskolában (88) a Kodály Zoltán Tagiskolában (79) találhatóak. A bejárók körében 221 HH és mintegy 100 tanuló HHH – ezek az adatok közelítő jellegűek. Az Uzoni Péter Gimnázium és Általános Iskolába 63 tanuló jár be naponta tömegközlekedéssel, a hátrányos helyzetű tanulókra vonatkozóan nincs adat. A bejárók, mint látszik, nem növelik a városi hátrányos helyzetűek arányát, hiszen ez utóbbi 38%, míg a bejárói HH arány 21%.

Az egyes iskolák hátrányos és halmozottan hátrányos arányaiban jelentős eltérések tapasztalhatók. A két szélső értéket képviseli a Bóna Kovács Károly Tagiskola (80,3 % HH/60% HHH, 8,1% SNI, 80 % roma), a székhely intézmény (8% HH/0% HHH, 0,45 % SNI, 1% roma), és a Kodály Zoltán Tagiskola (17%HH/1.15% HHH,0.69% SNI, kb 6%

roma). A lakóköri szegregáció mellett az aránytalan megoszláshoz hozzájárul az iskolák specializációja, emelt szintű oktatása is, mely óhatatlanul **szelekciós mechanizmust eredményez**. A székhely intézmény (idegen nyelv), Kodály Zoltán Tagiskola (ének-zene) és Petőfi Sándor Tagiskola (testnevelés) telephelyeken folyik emelt szintű oktatás. Az emelt szintű –tagozatos – oktatást folytató iskolák belépő 1. osztályainál a Kodály Zoltán Tagiskola esetében, már a HH és HHH arányok kiegyenlítésére való törekvés tapasztalható, a felsőbb évfolyamokon még jelentős arányeltérés jelzi a szelekciót. Hasonló folyamat érzékelhető a székhely intézményben is. A Petőfi Sándor Tagiskolában oktatásszervezési módszerekkel megszüntették a tehetséggondozáshoz esetlegesen kapcsolódó szegregációt (a testnevelést magasabb óraszámú tanuló gyermekek csak a testnevelés órán vannak külön csoportban, a többi órán az osztályokban szétszórtan tanulnak).

A hátrányok mérséklésére 2003/04-ben a Petőfi Sándor Tagiskola (25% HH/20% HHH, 1.96% SNI, és magas roma tanulók száma is) elindította a képesség-kibontakoztató programját, az OOIH bázisintézménye volt, az együttnevelésnek máig fáklyavivője a városban. Részen hatásukra is, tavaly a másik két terheltebb (Rákóczi, Arany) iskolával beadták a HEFOP 2.1.5 pályázatot, mely támogatást is kapott. Részen ezen okból is, a város valamennyi iskolájában az önkormányzat megindította az integrációs felkészítést. A pályázat sikeres megvalósítása elmaradt, az egyes iskolák közötti arányviszonyok miatt, amit az ÁSZ sérelmezett.

A más településről bejáró, összesen mintegy **600 tanuló nincs befolyással a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók intézményi arányaira**, hiszen jelentősen nem módosít a helyzeten egyes feladat-ellátási helyeket illetően.

2007 nyarán az általános iskolai oktatás egy központi általános iskola szervezeti rendszerében került és ekkor került sor a pedagóguslétszám jelentős csökkentésére is. A szervezeti átalakítás nem érintette az ellátás infrastrukturális feltételeit, illetve a tagintézmények pedagógiai arculata is nagymértékben változatlan maradt.

A változások eredményeképpen jelenleg a **Salgótarjáni Központi Általános Iskola és Diákotthon 9**, az Illyés Gyuláné Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola és Egységes Pedagógiai Szakszolgálat két feladat ellátási helyén, valamint az Uzoni Péter Gimnázium és Általános Iskolában folyik a nevelés. A Bolyai János Gimnázium és Szakközépiskola a 7. és 8. évfolyamon folytat alapfokú oktatást.

Salgótarján Megyei Jogú Város és Mátraszele Község Önkormányzata Intézményfenntartó Társulása

Az alapfokú ellátórendszer érintő egyik változás volt az elmúlt évben kötött intézményfenntartó **társulási megállapodás Mátraszelével**, ahonnan a 7. és 8. osztályos tanulók Salgótarjánba járnak iskolába, az alsó tagozatosok és az 5-6. osztályosok összesen 49 gyermek ellátása helyben, a Salgótarjáni Központi Általános Iskola és Diákotthon Gárdonyi Géza Tagiskolában került megszervezésre. A másik változás Somoskőújfalu önálló településsé válása, amely együtt járt a település iskolájának újrászervezésével, ami a Cogito Művelődési Központ szervezeti keretében működik, tanulói a településről verbuválódtak.

Az **infrastruktúra** az önkormányzati erőfeszítések ellenére elhasználódott, több épület felújításra szorul. Ezt az önkormányzat terv szerint folytatja, de a forrásai az igények kielégítésére nem elegendőek. Ennek következtében egyszerre van jelen a szigeteletlen, erősen vizesedő elöregedett épület a közelmúltban felújított, és egyúttal akadálymentesített épület a városban. Az eszközök fejlesztése, illetve cseréje folyamatos, de itt is jelentős részt képviselnek a pályázatok, illetve az intézményekhez kapcsolódó alapítványok, egyesületek által biztosított források.

Az intézmények **tornateremmel** kettő kivételével ellátottak (a Dornyai és Bóna tornaszobával rendelkezik), **számítástechnika** terem mindenhol megtalálható, három intézményben, Beszterce, II. Rákóczi és Arany Tagiskolákban két számítástechnika terem is van. Utóbbi a 3.1.3. kompetenciafejlesztő pályázat megvalósítója, a délutáni szabadidő sávban informatikai tehetséggondozás is folyik. **Logopédiai foglalkoztató**, illetve fejlesztő szoba két intézmény kivételével (Beszterce és mátraszelei Gárdonyi) mindenhol rendelkezésre áll, az igényeknek megfelelően több is (pl. az Arany János Tagiskolában 4, – 8 SNI és 17 nevelési tanácsadó által fejlesztésre javasolt van – bár a korrepetálásokat, felzárkóztató kiscsoportos foglalkozásokat is itt tartják). Az oktatás-nevelés során a HH és HHH tanulók többségi társaikkal azonos arányban használják az eszközöket. Szükségtermet két telephelyen, a Petőfi Sándor Tagiskolában 4, Kodály Zoltán Tagiskolában 1 termet használnak, de az érintett tanulók száma kicsi és az érintettség sem terjed ki egész napra.

Az intézmények állagának az áttekintését követően a város két tagintézmény felújításáról hozott döntést, a Kodály Zoltán és az Arany János Tagiskolát érintően. A Kodály Zoltán Tagiskolában (1,15 % HHH) az elmúlt fél évszázadban érdemi felújítás nem történt az épület mind fizikai, mind erkölcsi értelemben elhasználódott. A jelenlegi állapotában a tantermek száma nem megfelelő, az udvaron kialakított szükségtermek, mint tantermek sem felelnek meg az előírásoknak, illetve akadályozzák a földszinti WC-k szellőzését. Az épület jelenleg nem akadálymentes. A zsebterület összes alapterülete nem

megfelelő, a konyha jelenlegi elhelyezése szükségmegoldás (az emeleten szűkösködik, az étkeztetés részben a folyosón oldható meg), az ÁNTSZ előírásoknak nem felel meg. A fenti problémák mellett mellékesnek tűnik, de egyéb feltételeket sem teljesít az épület (nincs testnevelő tanári szoba, a takarítóknak nincs külön öltözője és tisztítószer tároló szobája, szűk a belső udvar, nincs gépkocsi parkoló). Az **Arany János Tagiskola** jelenleg csak részlegesen akadálymentesített, a teljes körű akadálymentesítés szükséges. A jelenlegi nyílászárók rossz állapotban vannak. A fizikailag rossz állapot mellett nagyon rossz a hőszigetelő képességük is. Az önkormányzat építésügyi irodája munkatársainak szakvéleménye alapján csak a nyílászárók cseréje jelenti a megoldást a problémákra.

A **Kodály Zoltán Tagiskola** jó megközelíthetőségű, a hátrányos helyzetű tanulók kiegyenlítésére vonatkozó elképzelések alapján a közeljövőben nagyobb számú HHH tanuló befogadása várható az intézményben felmenő rendszerben (lásd a Norvég Alaphoz benyújtott projektötlet). Az Arany János Tagiskola esetén a jelenlegi magas HHH arány a közeljövőben ugyan csökkenni fog, de az intézmény elhelyezkedése miatt minden bizonnyal az átlagnál valamivel több HHH tanuló nevelését fogja biztosítani a közeljövőben is.

Az **Arany János Tagiskolában** elsősorban a gazdasági változásokat követő társadalmi változások miatt nőtt meg a HH/HHH tanulók aránya. Az iskola természetes vonzáskörzetében a lakosság összetétele kedvezőtlenül változott. A nehezebb helyzetben lévő lakosok körében a nagyobb távolságokra történő iskolába utazással szemben nagy az ellenállás, olyannyira, hogy ez ideig a döntéshozók a kiegyenlítésre vonatkozó lépései nem valósultak meg.

A város középtávú oktatáskonceptiójának felülvizsgálata jelenleg zajlik, de az intézményhálózattal szemben megfogalmazza a dokumentum azt az elvárást, hogy a környező társadalmi környezet felé szolgáltató és tudásközpontként nyújtsanak szolgáltatásokat. Ezen belül kiemelten kell az intézményeknek kezelni a hátrányos helyzetű csoportok számára nyújtott olyan szolgáltatásokat, amelyek a társadalmi integrációt és a hátrányok kompenzálását teszik lehetővé. Ezeket a szolgáltatásokat, bár elsősorban a társadalmi környezet számára (praktikusan a beiskolázási körzet) nyújtja az intézmény, de bárki számára elérhető, sőt az intézmény specifikus szolgáltatások hatóköre a teljes városra kiterjed (pl. a Kodály Zoltán Tagiskolában az ének-zene tagozaton felgyűlt tapasztalatra épülő szolgáltatások ilyenek)

Jelenlegi helyzet az általános iskolákban

A/ Salgótarjáni Központi Általános Iskola és Diákotthon Dornay Béla Tagiskola

Feladatellátási hely neve:	SKÁID Dornay Béla Tagiskola
Feladatellátási hely címe:	3100 Salgótarján, Forgách Antal út 1.
Intézmény neve:	Salgótarjáni Központi Általános Iskola és Diákotthon
Intézmény címe:	3100 Salgótarján, József Attila út 2.
Fenntartó megnevezése:	Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata
Működés kezdete (év):	2007.

A feladatellátási helyen ellátott közoktatási feladatok

Ellátott közoktatási feladatok*	Ellátott gyerekek száma		Férőhelyek száma
Általános iskola 1-4.	109		104
Általános iskola 5-8.	117		120
Általános iskola 1-8.	226		224
Gyógypedagógiai oktatás	Integráltan:	Szegregáltan:	
Napközi	127		121

Salgótarján Megyei Jogú Város és Mátraszele Község Önkormányzata Intézményfenntartó
Társulása

Gyereklétszám változása a feladatellátási helyen

Ellátott közoktatási feladatok*	Ellátott gyerekek/tanulók száma							
	2005/2006 tanév		2006/2007 tanév		2007/2008 tanév		2008/2009 tanév	
Általános iskola 1-4.	125		116		110		109	
Általános iskola 5-8.	123		120		115		117	
Általános iskola 1-8.	248		236		225		226	
Gyógypedagógiai oktatás	I:2	Sz:	I:1	Sz:	I:3	Sz:	I:5	Sz:
Napközi	146		130		122		127	

Gyermekek, tanulók száma évfolyamonként (feladatellátási helyenként)

Évfolyam és/vagy óvodai csoport foka	Gyermek és/vagy tanulólétszám az évfolyamon	Gyermek-, tanulólétszám az évfolyamon az osztályszervezés módja szerint (óvoda vonatkozásában amennyiben releváns, pl. gyógypedagógiai csoport)										
		Általános tanterv				Emelt szintű oktatás* és/vagy két tanítási nyelvű iskolai oktatás				Gyógypedagógiai csoport, tagozat		
		Össz.	HH / HHH	SNI		Össz.	HH / HHH	SNI		Össz.	HH / HHH	
1 osztály	27	27	15	7	1							
2 osztály	25	25	11	2	1							
3 osztály	28	28	18	5	0							
4 osztály	29	29	9	3	2							
5 osztály	29	29	18	5	0							
6 osztály	28	28	10	5	0							

Salgótarján Megyei Jogú Város és Mátraszele Község Önkormányzata Intézményfenntartó
Társulása

7 osztály	31	31	11	5	0						
8 osztály	29	29	11	4	1						

B/ Salgótarjáni Központi Általános Iskola Kodály Zoltán Tagiskola

Feladatellátási hely neve:	Kodály Zoltán Tagiskola
Feladatellátási hely címe:	3100. Salgótarján, Mártírok út 3.
Intézmény neve:	Salgótarjáni Központi Általános Iskola
Intézmény címe:	3100. Salgótarján, József Attila út 2.
Fenntartó megnevezése:	Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata
Működés kezdete (év):	1959 (2007-től tagintézmény)

A feladatellátási helyen ellátott közoktatási feladatok

Ellátott közoktatási feladatok*	Ellátott gyerekek száma		Férőhelyek száma
Általános iskola 1-4.	211		216
Általános iskola 5-8.	225		240
Általános iskola 1-8.	436		456
Gyógypedagógiai oktatás	Integráltan:	Szegregáltan:	
Napközi	161		139

Gyereklétszám változása a feladatellátási helyen

Ellátott közoktatási feladatok*	Ellátott gyerekek/tanulók száma			
	2005/2006 tanév	2006/2007 tanév	2007/2008 tanév	2008/2009 tanév
Általános iskola 1-4.	214	207	209	211
Általános iskola 5-8.	228	225	224	225

Salgótarján Megyei Jogú Város és Mátraszele Község Önkormányzata Intézményfenntartó
Társulása

Általános iskola 1-8.	442		432		434		436	
Gyógypedagógiai oktatás	I:	Sz:	I:	Sz:	I:	Sz:	I:	Sz:
Napközi	176		165		147		161	

A tanulói összetétel változása a feladatellátási helyen

Tanév	Összlétszám	HH/HHH	Átmeneti és tartós állami nevelésbe vettek
2005/2006	442	75/n.a.	1
2006/2007	432	70/6	1
2007/2008	433	76/5	2
2008/2009	436	79/11	3

Gyermekek, tanulók száma évfolyamonként (feladatellátási helyenként)

Évfolyam és/vagy óvodai csoport foka	Gyermek és/vagy tanulólétszám az évfolyamon	Gyermek-, tanulólétszám az évfolyamon az osztályszervezés módja szerint (óvoda vonatkozásában amennyiben releváns, pl. gyógypedagógiai csoport)										
		Általános tanterv				Emelt szintű oktatás* (éneke- zene)és/vagy két tanítási nyelvű iskolai oktatás				Gyógypedagógiai csoport, tagozat		
		Össz.	HH / HHH	SNI		Össz.	HH / HHH	SNI		Össz.	HH / HHH	SNI
1.	57	28	6	4	0	29	2	1	0	0	0	0
2.	50	24	3	0	0	26	1	0	0	0	0	0
3.	53	27	6	1	0	26	5	0	0	0	0	0
4.	51	26	9	2	0	25	4	0	0	0	0	0
5.	55	29	6	1	1	26	3	0	0	0	0	0
6.	55	31	6	0	0	24	3	0	0	0	0	0
7.	56	29	4	2	2	27	0	0	0	0	0	0
8.	59	29	6	0	0	30	4	0	0	0	0	0

Salgótarján Megyei Jogú Város és Mátraszele Község Önkormányzata Intézményfenntartó
Társulása

A gyermeklétszám az elmúlt tanévekben közel kiegyenlített, az általános tantervű és emelt szintű oktatási forma párhuzamos osztályai között sincs lényeges különbség a hh/hhh tanulók számában. Az egész iskolában alacsony a hhh tanulók aránya. Különbség csak a többi iskola adatainak elemzése után, azokkal összevetve mutatkozik. Szegregációról nem beszélhetünk intézményen belül, azonban az intézmények között kialakult egy szegregációs mechanizmus.

C/ Salgótarjáni Központi Általános Iskola Arany János Tagiskola

Feladatellátási hely neve:	SKÁID Arany János Tagiskola
Feladatellátási hely címe:	Salgótarján, Budapesti út 66. 3104
Intézmény neve:	SKÁID
Intézmény címe:	Salgótarján, József Attila út 2.
Fenntartó megnevezése:	Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata
Működés kezdete (év):	2007

A feladatellátási helyen ellátott közoktatási feladatok

Ellátott közoktatási feladatok*	Ellátott gyerekek száma		Férőhelyek száma
Általános iskola 1-4.	274		312
Általános iskola 5-8.	267		330
Általános iskola 1-8.	541		642
Gyógypedagógiai oktatás	Integráltan:	Szegregáltan:	
Napközi	34		30

Gyereklétszám változása a feladatellátási helyen

Ellátott közoktatási feladatok*	Ellátott gyerekek/tanulók száma			
	2005/2006 tanév	2006/2007 tanév	2007/2008 tanév	2008/2009 tanév
Általános iskola 1-4.	306	284	275	278
Általános iskola 5-8.	328	300	292	274

Salgótarján Megyei Jogú Város és Mátraszele Község Önkormányzata Intézményfenntartó
Társulása

Általános iskola 1-8.	634		584		567		552	
Gyógypedagógiai oktatás	I:	Sz:	I:	Sz:	I:	Sz:	I:	Sz:
Napközi	30		30		41		34	

A tanulói összetétel változása a feladatellátási helyen

Tanév	Összlétszám	HH/HHH	Átmeneti és tartós állami nevelésbe vettek
2005/2006	634	280/149	-
2006/2007	584	316/146	-
2007/2008	567	330/177	-
2008/2009	552	337/182	-

Gyermekek, tanulók száma évfolyamonként (feladatellátási helyenként)

Évfolyam és/vagy óvodai csoport foka	Gyermek és/vagy tanulólétszám az évfolyamon	Gyermek-, tanulólétszám az évfolyamon az osztályszervezés módja szerint (óvoda vonatkozásában amennyiben releváns, pl. gyógypedagógiai csoport)																		
		Általános tanterv				Emelt szintű oktatás* és/vagy két tanítási nyelvű iskolai oktatás			Gyógypedagógiai csoport, tagozat											
		Össz.	HH / HHH	SNI		Össz.	HH / HHH	SNI	Össz.	HH / HHH	SNI									
1.	71	71	50	32	4															
2.	65	65	50	25	-															
3.	68	68	46	25	1															
4.	74	74	49	25	2															
5.	76	76	53	31	6															
6.	70	70	33	21	2															
7.	69	69	34	13	1															
8.	59	59	22	10	3															

Tekintettel a várható demográfiai változásokra, a gazdaság és a társadalom által az alapfokú oktatással kapcsolatban megfogalmazott igényekre, az oktatási szerkezet további változtatása elengedhetetlen. A változtatások során az alábbi folyamatokra kell figyelemmel lenni:

- A környező települések részéről további, közös intézményfenntartásra vonatkozó igény megjelenése várható.
- A legszegényebb rétegek szociális lakókörnyezetének javítása vagy további romlásának mérséklése, az iskolai siker/kudarck egyik kulcsfolyamata.
- Az iskolákban jelenlévő, és várhatóan bővülő szabad kapacitások (szellemi és infrastrukturális) és a társadalmi igények szükségessé teszik az intézmények szolgáltató- és tudásközponttá válását, de legalább ennyire fontos a befogadó iskolai klíma és módszertan fejlesztése, a körzethatárok módosításában megjelenő elvek gyakorlati érvényesítésének koncepcionális kidolgozása, hosszú távú (6 év) stratégiája. Ehhez kapcsolódóan az integrációs felkészítés feltételeinek megteremtése, a jogszerű normatíva igénylés, mely támogatja a deszegregációs városi törekvést.
- A szegregációs góccok a városközpont és peremén levő, földrajzilag nem nagy távolságban levő elit és hátrányos helyzetűekkel terhelt iskolák (Petőfi, Rákóczi – székhely, Kodály) működési szerkezetének átalakításával, bonthatók lennének. A város déli, dél-nyugati részén lévő két iskola (Arany, Bóna) egyaránt terhelt, a városközponttól 3-5 km-re vannak, az ide való bekörzetesítés már aránytalan terhet jelenthet a gyerekeknek. *A gyermekek utaztatása az intézmények és a lakórész között, azért, hogy az intézményi arányok kiegyenlítettebbek legyenek, nem szerencsés megoldás, ugyanakkor a város költségvetését is nagymértékben terhelné.*
- A már régiós szintű befogadást végző, sajátos szerepet ellátó Bóna Kovács Károly Tagiskola és a Diákotthon fenntartói váltásának előkészítése feladat lehet, hiszen tevékenységében hiánypótló, és szükséges szerepet tölt be, ám nem elsősorban a város szolgálatában.
- A városban az intézmények között a társadalmi és gazdasági folyamatok eredményeképpen kialakult jelentős különbségek szegregációs oktatási gyakorlatot alakítottak ki, amely rontja a leszakadó rétegek társadalmi integrációjának, munkaerőpiacon való elhelyezkedésének az esélyeit és ezen keresztül negatív hatást fejt ki a térség gazdasági és társadalmi és a legszegényebb rétegek felzárkózására .

Az oktatási esélyegyenlőség szempontjából a legfontosabb hatása a harmadik szempontnak van, és a problémát érzékelve a város a kistérséggel összefogva kidolgozott egy kistérségi integrációs modellt, amelynek megvalósításához a Norvég Alaphoz fordult támogatásért. A pályázat befogadása esetén, annak anyagi támogatásával megindulhat az erőteljesebb integráció megvalósítása. A pályázat azóta befogadásra került, nagyon valószínű, hogy az integrációs modellt bevezeti Salgótarján város és a kistérség.

Középiskolák

A középiskolai oktatási szerkezet a korábbi időszakban kevesebbet változott, mindössze a Kós Károly Építőipari Szakközépiskola került összevonásra a Stromfeld Aurél Gépipari Szakközépiskolával, valamint a Petőfi Sándor Általános Iskola gimnáziumi tagozata a tanulók számának jelentős csökkenése miatt beintegrálódott a Madách Imre Gimnáziumba évekkel ezelőtt, illetve a Bolyai János Gimnáziumban indult el a 6 évfolyamos gimnáziumi képzés.

A 2007-ben végrehajtott integráció következtében a város fenntartásában működő középiskolák száma hatról négyre csökkent. A megyei fenntartású Borbély Lajos Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium integrációja városon kívüli tagintézménnyel történt. Ez utóbbiban a legnagyobb a hátrányos helyzetű tanulók aránya.

A J. L. SEAGULL Szakképző Iskola alapítványi fenntartású és csak az 1/11., 2/12., 1/13. és 2/14. évfolyamon indít szakképző osztályokat. A tanulók egy része támogatott, első szakképesítés megszerzésére irányuló képzésben, míg a többiek további szakképesítést megszerző képzéseken vesznek részt.

A térség képzési kínálatának bővítése és az idegen nyelvi kompetenciák fejlesztése érdekében, 2001. évben a Bolyai János Gimnázium és Szakközépiskolában két tanítási nyelvű képzés került bevezetésre. 2004. szeptember 1-jétől idegen nyelvi előkészítő évfolyammal bővített képzést 4 középiskola vezetett be, jelenleg ilyen oktatásban 247 diák tanul a 9. évfolyamon.

A középiskolai feladat-ellátási rendszer jelentős átalakítására, racionalizációjára 2007. évben került sor. A 2007-2008 tanévtől a Madách Imre Gimnázium és Szakközépiskola szervezetébe kerül integrálásra a Kanizsai Dorottya Egészségügyi Szakközépiskola, illetve a Tánacsics

Mihály Szakközépiskola szervezetébe kerül integrálásra a Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakközépiskola és Szakiskola (három éven keresztül képesség kibontakoztató felkészítést folytatott, az OOIH-val együttműködve) . A megyei fenntartású Borbély Lajos Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium a bátonyterenyei Fáy András Szakiskola és Kollégiummal került összevonásra. Az összevonások a szakmai munkát gyakorlatilag nem érintették.

A hátrányos helyzetűek megjelenése a középfokú intézményekben közelítően azonos: a Madách Imre Gimnázium és Szakközépiskola Kanizsai Dorottya Egészségügyi Tagintézménye, a Stromfeld Aurél Gépipari, Építőipari és Informatikai Szakközépiskola és a Táncsics Mihály Közgazdasági, Ügyviteli, Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakközépiskola és Szakiskola Kereskedelmi és Vendéglátóipari Tagintézménye **15%-os HH** arányú diákságot oktat. Ezzel szemben a **Bolyai Gimnázium és Szakközépiskolában 3% ez az arány.**

A szakképzés szerkezeti átalakításának jelentős, bár még közvetlenül érzékelhető hatással kevésbé rendelkező folyamata a Térségi Integrált Szakképző Központ kialakítása. Az Európai Unió támogatással zajló program középtávon a szakképzés szerkezetének jelentős megváltozásával jár.

A középiskolai nappali tanulók száma gyakorlatilag nem változott (1995-ben 3538 fő, 2005-ben 3568 fő), ami elsősorban a szakképzésben bekövetkező országos változásoknak köszönhető. Az egy osztályteremre jutó tanulók száma 2005-ben 33,3 fő volt, ami az országos átlagnál jelentősen, 4,5 fővel nagyobb.

Az összevonások következtében egy iskola a városon kívüli tagintézménnyel is rendelkezik, az adatszolgáltatás során az ő tanulóik is az intézmény tanulói közé tartoznak. Így a középiskolák az adatszolgáltatás során már 4582 tanulóval számoltak be az intézményekben.

A HH és HHH tanulók számára vonatkozó adatok is bizonytalanok, viszont ebben már az adatszolgáltatás bizonytalansága is szerepet játszik. Az adatszolgáltatás alapján **1198 HH** és közülük **134 HHH tanuló jár az intézményekbe.**

A középiskolai oktatás feltételei lényegesen jobbak, mint az általános iskolákban. Szinte minden iskolában nyelvi labor, intézményenként több számítástechnika terem áll rendelkezésre. A számítógépek száma is lényegesen nagyobb. Az általános iskolában 12,6 gyerekre, a középiskolában átlagosan 5,3 gyerekre jut egy darab számítógép. Logopédiai foglalkoztató/fejlesztő terem azonban csak a Borbély Lajos SZSZKI-ban található.

Jelenlegi helyzet a középiskolákban

**A/ Táncsics Mihály Közgazdasági, Ügyviteli, Kereskedelmi és
Vendéglátóipari Szakközépiskola és Szakiskola Kereskedelmi és
Vendéglátóipari Tagintézmény**

Feladatellátási hely neve:	Táncsics Mihály Közgazdasági, Ügyviteli, Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakközépiskola és Szakiskola Kereskedelmi és Vendéglátóipari Tagintézmény
Feladatellátási hely címe:	3100 Salgótarján, Zemlinszky Rezső út 4.
Intézmény neve:	Táncsics Mihály Közgazdasági, Ügyviteli, Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakközépiskola és Szakiskola
Intézmény címe:	3100 Salgótarján, Május 1. út 58.
Fenntartó megnevezése:	Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata
Működés kezdete (év):	1954:(jogelőd)alapítás éve 2007: az integráció éve

A feladatellátási helyen ellátott közoktatási feladatok

Ellátott közoktatási feladatok*	Ellátott gyerekek száma	Férőhelyek száma
Szakközépiskola	345	380
Szakiskola	144	168
Szakközépiskola+szakiskola	489	548

Salgótarján Megyei Jogú Város és Mátraszele Község Önkormányzata Intézményfenntartó
Társulása

Gyereklétszám változása a feladatellátási helyen

Ellátott közoktatási feladatok*	Ellátott gyerekek/tanulók száma			
	2005/2006 tanév	2006/2007 tanév	2007/2008 tanév	2008/2009 tanév
Szakközépiskola	361	361	356	345
Szakiskola	128	118	123	144
Szakközépisk. +szakisk.	489	479	479	489

Gyermekek, tanulók száma évfolyamonként (feladatellátási helyenként)

Évfolyam és/vagy óvodai csoport foka	Gyermek és/vagy tanulólétszám az évfolyamon	Gyermek-, tanulólétszám az évfolyamon az osztályszervezés módja szerint (óvoda vonatkozásában amennyiben releváns, pl. gyógypedagógiai csoport)									
		Általános tanterv				Emelt szintű oktatás* és/vagy két tanítási nyelvű iskolai oktatás			Gyógypedagógiai csoport, tagozat		
		Össz.	HH / HHH	SNI	Össz.	HH / HHH	SNI	Össz.	HH / HHH	SNI	
9.	99	99	46	5	2						
10.	98	98	28	1	-						
11.	94	94	25	2	1						
12.	92	92	33	1	-						
13.	67	67	16	-	-						
14.	39	39	7	-	-						

B/ Madách Imre Gimnázium és Szakközépiskola

Feladatellátási hely neve:	Madách Imre Gimnázium és Szakközépiskola
Feladatellátási hely címe:	3100 Salgótarján arany János u.12.
Intézmény neve:	Madách Imre Gimnázium és Szakközépiskola
Intézmény címe:	3100 Salgótarján Arany János út 12.
Fenntartó megnevezése:	Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata
Működés kezdete (év).	1923, 2007. az integráció éve

A feladatellátási helyen ellátott közoktatási feladatok

Ellátott közoktatási feladatok*	Ellátott gyerekek száma	Férőhelyek száma
Gimnázium	567	595
Szakközépiskola	0	0
Szakiskola	0	0
Speciális szakiskola	0	0

Gyereklétszám változása a feladatellátási helyen

Ellátott közoktatási feladatok*	Ellátott gyerekek/tanulók száma			
	2005/2006 tanév	2006/2007 tanév	2007/2008 tanév	2008/2009 tanév
Gimnázium	520	513	516	567
Szakközépiskola	0	0	0	0
Szakiskola	0	0	0	0

Salgótarján Megyei Jogú Város és Mátraszele Község Önkormányzata Intézményfenntartó
Társulása

A tanulói összetétel változása a feladatellátási helyen

Tanév	Összlétszám	HH/HHH	Átmeneti és tartós állami nevelésbe vettek
2005/2006	520	18/0	0
2006/2007	513	26/0	0
2007/2008	516	45/1	0
2008/2009	565	49/0	0

Gyermekek, tanulók száma évfolyamonként (feladatellátási helyenként)

Évfolyam és/vagy óvodai csoport foka	Gyermek és/vagy tanuló-létszám az évfolyamon	Gyermek-, tanulólétszám az évfolyamon az osztályszervezés módja szerint (óvoda vonatkozásában amennyiben releváns, pl. gyógypedagógiai csoport)										
		Általános tanterv				Emelt szintű oktatás* és/vagy két tanítási nyelvű iskolai oktatás			Gyógypedagógiai csoport, tagozat			
		Össz.	HH / HHH	SNI		Össz.	HH / HHH	SNI	Össz.	HH / HHH	SNI	
9.A	35 fő	7	3	0	0	Testnev. 12 Informat. 16	2 0	1 0	0 0	0	0	0
9.B	35 fő	9	3	0	0	rajz 13 humán 13	0 2	0 0	0 0	0	0	0
9.C	35 fő	0	0	0	0	NyEk- angol 35	3	0	0	0	0	0
9.D	35 fő	0	0	0	0	Nyek-angol 19 Nyek-német 15	0 4	0 0	0 0	0	0	0
10.A	33 fő	6	0	0	0	Testnev. 13 Informat. 14	2 0	0 0	0 0	0	0	0
10.B	33 fő	8	1	0	0	Rajz 14 Humán 14	1 0	0 0	0 0	0	0	0
10.C	36 fő	0	0	0	0	emelt angol 36	2	0	0	0	0	0
10.D	35 fő	0	0	0	0	emelt angol 17 emelt német 18	0 1	0	0	0	0	0

Salgótarján Megyei Jogú Város és Mátasztele Község Önkormányzata Intézményfenntartó
Társulása

11.A	30 fő	10	0	0	4	Testnev. 4 Informat. 16	0 1	0 0	0 0	0 0	0 0
11.B	32 fő	6	1	0	0	Rajz 13 Humán 11	0 2	0 0	0 0	0 0	0 0
11.C	35 fő	0	0	0	0	emelt angol 35	2	0	0	0	0
11.D	35 fő	0	0	0	0	emelt angol 18 emelt német 17	0 2	0 0	0 0	0 0	0 0
12.A	31 fő	9	0	0	0	emelt angol 22	3	0	0	0	0
12.B	32 fő	18	3	0	0	Rajz 14	2	0	0	0	0
12.C	28 fő	28	5	0	0		0	0	0	0	0
12.D	36 fő	36	3	0	2						
13.D	31 fő	31	1	0	0						

A településen élő óvodás gyermekek, általános iskolás tanulók száma, eljárók száma

		Összesen:	HH / HHH	Sajátos nevelési igényű	
A településen élő óvodás gyermekek száma		1089	530/228	19	
ebből	Óvodába jár				
	helyben	1167			
	ebből	más településre eljáró			
		Feladatellátási helyen			
	A településen élő általános iskolás korú tanulók száma		3683	1465/570	96
	Alsó tagozatos (1-4.)		1674		
	ebből	helyben	1674		
		más településre eljáró			
		Feladatellátási helyen			
	Felső tagozatos (5-8.)		2009		
b	helyben	2009			

Salgótarján Megyei Jogú Város és Mátraszele Község Önkormányzata Intézményfenntartó
Társulása

		más településre eljáró			
		Feladatellátási helyen			
		Középiskolás (9-13.)	2612		
ebből		helyben			
		más településre eljáró			
		Feladatellátási helyen			

A adatokból látszik, hogy **magas az aránya HH, illetve HHH gyermekeknek az óvodások körében**. Emellett még az egyes tagintézmények közötti elhelyezkedésük is nagy szórást mutat. Azt azonban érdemes megfigyelni, hogy a kiugróan **magas HH, illetve HHH aránnyal rendelkező intézmények** a hajdani ipari munkásság által lakott, mára **romló feltételeket biztosító kolóniák területén helyezkednek el**, addig a kiugróan alacsony mutatókkal rendelkező intézmények a belső részeken találhatóak, ahol a lakók számához képest a munkahelyek száma lényegesen nagyobb, az óvodai körzeten kívülről járó gyermekek száma jelentős és a foglalkoztatottak döntő részben a magasan kvalifikált szellemi foglalkozásúak. Ezen adottságok a kiegyenlítésre való törekvést jelentősen megnehezítik.

Az intézményeken belül a HH és HHH gyermekek aránya kiegyenlített.

Az SNI gyermekek kiegyenlítettsége jónak mondható, bár az intézményekben egyre több, egy-egy speciális területre felkészült szakember dolgozik és ebből a szempontból a specializáció az SNI gyermekek ellátásának a javulásával járna. **Az SNI gyermekek aránya az óvodás népesség körében kevesebb, mint 1%**. Ez az általános iskolásoknál tapasztalható 2%-ot meghaladó mértékhez képest lényegesen alacsonyabb, amely felveti, hogy az óvodában a latens SNI gyermekek száma viszonylag magas (a gyógypedagógiai oktatásban részesülő gyermekeket a fenti adatok nem tartalmazzák). Bár a felismerés óvodás korban, bizonyos esetekben, rendkívül nehéz, de megfelelő felkészültségű szakember bevonásával lehetséges. Ennek fontossága abban rejlik, hogy a korai életkorban elkezdett fejlesztés nagyobb sikerrel végezhető.

Az **általános iskolákban** a helyzet hasonlóan mondható, bár a kialakulásában a társadalmi és gazdasági folyamatokon túl a csökkenő gyermeklétszám miatt meginduló verseny is közrejátszott, amely országosan megfigyelhető volt és az a jelenlegi **erősen szegregált oktatási rendszerünket** eredményezte. **Az egyes iskolákban** nehéz követni a körzeten kívülről érkező gyermekek számát és hátrányos státuszát, a körzethatár-módosító törekvések lefolyását. A **párhuzamos osztályok közötti kiegyenlítettségre törekvés**, a közoktatási törvény 66.§-a érvényesítése egy-egy intézmény egységén belül tapasztalható, főleg a belépő

első osztályosok körében, **de még van kivétel (II.Rákóczi 1. osztályai között 29% eltérés, Arany három 1. osztályánál 34% eltérés)**. Ez a jelenség azonban nem elsősorban csak az úgynevezett tagozatos osztályok és a nem tagozatos osztályok közötti okra vezethető vissza, bár jól követhető: a Beszterce-lakótelepi Tagiskola 2. éve indítja első osztálytól informatika-kommunikációs osztályait, melyekbe feleakkora arányban vannak jelen a hátrányos helyzetűek, noha elvileg az osztályok közötti átjárás biztosított belső szintmérésekkel. A nagy intézményi tanuló létszámú, akár intézményi szinten magas HH, illetve HHH aránnyal rendelkező iskoláknál is megfigyelhető (az Arany János Tagiskolában a tanító választás működteti a szelekciós mechanizmust). A probléma megoldására vonatkozó elképzeléseket lásd a dokumentum akcióterv részében.

A mátraszelei tagiskolában a kiegyenlítettségre vonatkozó vizsgálat nem releváns, tekintve, hogy mindössze egy-egy osztály működik évfolyamonként. Azonban figyelemre méltó jelenség, hogy nagyon nagy számban elhordják a tanulókat Salgótarjánba a szülők (elsősorban a munkahelyi kötődéssel rendelkezők).

A középiskolákban a tanulók kiegyenlítettsége még nagyobb szórást mutat, mint az általános iskolákban. A Bolyai János Gimnázium és Szakközépiskolában a HH tanulók aránya mintegy 3%, a Borbély Lajos Szakközépiskola és Szakiskolában meghaladja az 50%-ot. Ide jár az SNI tanulók 85%-a is, azaz a 84 tanulóból 71 (az Illyés Gyuláné Speciális Szakiskola tanulói ezekben az adatokban nem szerepelnek). Az osztályok között is jelentős különbségek vannak egy-egy intézményen belül. Nagy különbségek azonban elsősorban a szakiskolai, a szakközépiskolai és a gimnáziumi osztályok között van. A legnagyobb arányban a szakiskolai osztályokban, míg legalacsonyabb arányban a gimnáziumi osztályokban vannak a HH, illetve a HHH tanulók. *A HHH tanulók esetében a szakképzésbe, szakmunkásképzésbe való bekapcsolódás is előrelépést jelent a szülők végzettségéhez képest.*

4. A Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési és Akcióterv alapvető célja

4.1. A Társulási Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési és Akcióterv megvalósításához szükséges feltételek biztosítása

Leírása: Az önkormányzat, a társult önkormányzatok, illetve az egyes intézmények vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést, információt és segítséget a program végrehajtásához, az Intézményi Esélyegyenlőségi Terv elkészítéséhez, az intézményi szakmai, illetve működési dokumentumokkal való összehangoláshoz.

Indoka: Az esélyegyenlőségi terv sikerét a települések érintett szervezeteinek és a közös fenntartású intézményeknek munkája biztosítja. Ennek a munkának sikeres elvégzéséhez szükséges támogató környezetet a települések önkormányzata biztosítja.

Elvárt eredménye: A településeken az akciótervben megfogalmazott célok megvalósulnak.

Célok és indikátorai:

Rövid távú célok (1 év)	Rövid távú célok indikátorai	Középtávú célok (3 év)	Középtávú célok indikátorai	Hosszú távú célok (6 év)	Hosszú távú célok indikátorai
A monitoring a terv céljainak időarányos megvalósulását mutatja	Monitoring jelentés	A monitoring a terv céljainak időarányos megvalósulását mutatja	Monitoring jelentés	A tervben megfogalmazott célok többsége megvalósult, a terv felülvizsgálata megtörtént	Monitoring jelentés, elfogadott módosított esélyegyenlőségi terv

Felelős: Intézményfenntartó Társulási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzés és Terv irányítója

Forrás: Nincs forrásigénye

4.2. Óvodai ellátás elérhetőségének javítása

Leírása: A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek minél korábbi életszakaszban vegyék igénybe az óvodai ellátást.

Indoka: A 3 éves korosztály majdnem teljes körűen jár óvodába, mindössze 22 nem kerül óvodába már 3 éves kortól, viszont nagyobb részük, 19 gyermek halmozottan hátrányos helyzetű. Ez egyrészt rontja a szülők munkaerő-piaci esélyeit, másrészt a gyermekek csak

Salgótarján Megyei Jogú Város és Mátraszele Község Önkormányzata Intézményfenntartó
Társulása

később, kisebb hatékonysággal vehetik igénybe a hátránykompenzációs szolgáltatásokat. (A szociokulturális hátrányok ledolgozása az országos és nemzetközi vizsgálatok alapján a minél korábbi óvodáztatással a legeredményesebb.)

Elvárt eredménye: A korai óvodáztatással a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek oktatási hátrányai csökkenjenek.

Célok és indikátorai:

Rövid távú célok (1 év)	Rövid távú célok indikátorai	Középtávú célok (3 év)	Középtávú célok indikátorai	Hosszú távú célok (6 év)	Hosszú távú célok indikátorai
Azon családok azonosítása, amelyekben van olyan gyermek (ez valószínűleg rendelkezésre áll a védőnőknél), aki nem részesül óvodai nevelésben, majd intézkedési terv készítése az óvodai ellátás megszervezése érdekében, amelynek része az együttműködés terv a védőnők, a családsegítő, a kisebbségi önk. és az óvodák között.	Az elkészült intézkedési terv.	A három vagy több évet óvodában töltő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya 10%-kal növekszik.	Az óvodai ellátásban részesülő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya.	A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai ellátása teljes körű.	Az óvodai ellátásban részesülő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya 20 % nő

Felelős: Óvoda vezetője

Forrás: Nincs forrásigénye

4.3. A halmozottan hátrányos helyzetű 3-6 éves gyermekek esélyegyenlőségének javítása

Leírása: IPR bevezetése a Salgótarjáni Összevont Óvodában.

Indoka: Az intézmény 2007-ben a 12/2007. OKM rendelet szerint meghirdetett pályázaton az óvodai fejlesztő program keretében támogatást nyert el. Ennek keretében megkezdődik a HHH és SNI gyermekek fejlesztése, amelynek kereteit jelenti az óvodai IPR bevezetése.

Elvárt eredménye: Az óvodai IPR bevezetésével javul a hátrányos helyzetűek, köztük a halmozottan hátrányos gyermekek és az SNI gyermekek iskolai oktatásra való felkészültsége.

Célok és indikátorai:

Rövid távú célok (1 év)	Rövid távú célok indikátorai	Középtávú célok (3 év)	Középtávú célok indikátorai	Hosszú távú célok (6 év)	Hosszú távú célok indikátorai
Az IPR bevezetésének feltételei megvalósulnak, együttműködés az OOIH-val,	Elfogadott intézményi IPR, együttműködés az Országos Oktatási Integrációs Hálózattal, Szakértői bizottsági vélemények	Az IPR bevezetésre kerül	Integrációs nevelés dokumentumai, statisztikai adatok	SNI és HHH tanulók iskolai eredményessége javul	Általános iskolai tanulmányi statisztikák, iskolaérettségi vizsgálatok eredményei

Felelős: Óvoda vezetője

Forrás: pályázati forrás

4.4. A hátrányos helyzetű gyermekek oktatási eredményességének javítása

Leírása: A sok hátrányos helyzetű gyermeket nevelő oktatási intézmények pozitív diszkriminációja a fejlesztési források elosztásánál, a feltételek javításánál.

Indoka: A fejlesztési források elosztásánál, az ésszerűség határain belül pozitív diszkriminációt kell alkalmazni a felújítási és fejlesztési lehetőségek adta mozgástéren belül.

Salgótarján Megyei Jogú Város és Mátraszele Község Önkormányzata Intézményfenntartó
Társulása

A javuló körülmények egyrészt hatással lehetnek az oktatás színvonalára, másrészt növeli a körzeten kívüli érdeklődést az iskola iránt, ami a hátrányos helyzetű tanulók arányának spontán csökkenésével járhat (a nem hátrányos helyzetű tanulók általában mobilabbak).

Elvárt eredménye: Az intézmények közül a sok hátrányos helyzetű gyermeket nevelő intézményekben az oktatási feltételek jelentősen javulnak.

Célok és indikátorai:

Rövid távú célok (1 év)	Rövid távú célok indikátorai	Középtávú célok (3 év)	Középtávú célok indikátorai	Hosszú távú célok (6 év)	Hosszú távú célok indikátorai
A fejlesztési források felhasználásánál a sok hátrányos helyzetű gyermeket nevelő intézmények nagyobb arányban részesülnek.	A forrás felhasználás aránya	Az oktatás nevelés feltételrendszere jelentősen javul	A OM rendelet szerinti feltételrendszer teljesülése.	A óvodás HHH gyermekek iskolaérettsége javul, az iskolás HHH tanulók iskolai eredménye javul.	Szakértői bizottságok véleményeinek tartalma és száma, a tanulók iskolai eredménye.

Felelős: Intézményfenntartó Társulási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzés és Terv irányítója

Forrás: többlet forrásigénye nincs

4.5. Az óvodai nevelés hatékonyságának a növelése az SNI vonatkozásában

Leírása: A korai szűrés és az arra épülő korai fejlesztés teljessé tétele SNI gyermeke esetén.

Indoka: Az óvodás gyermekek körében az SNI gyermekek aránya lényegesen kisebb, mint az iskolások körében.

Elvárt eredménye: A korai fejlesztés eredményeképpen az SNI gyermekek iskolai sikeressége javul.

Célok és indikátorai:

Rövid távú célok (1 év)	Rövid távú célok indikátorai	Középtávú célok (3 év)	Középtávú célok indikátorai	Hosszú távú célok (6 év)	Hosszú távú célok indikátorai
A korai SNI	Szakértői	Az óvodai	Statisztikai	SNI tanulók	Általános

Salgótarján Megyei Jogú Város és Mátaszele Község Önkormányzata Intézményfenntartó
Társulása

szűrés teljes körűen megvalósul.	bizottsági vélemények	fejlesztésbe bevont nagycsoportos gyermekek aránya eléri az iskolás korosztályra jellemző arányt	adatok	iskolai eredményessége javul a korai életkorban kezdett fejlesztések eredményeképpen	iskolai tanulmányi statisztikák, iskolaérettségi vizsgálatok eredményei
----------------------------------	-----------------------	--	--------	--	---

Felelős: Óvoda vezetője

Forrás: pályázati forrás, saját forrás

4.6. Az óvodai nevelés hatékonyságának a növelése a HH és HHH vonatkozásában

Leírása: A HH és HHH tanulók mérése 4 éves kortól a DIFER-rel és a mérési eredményekre épülő fejlesztés (szintén a DIFER keretében kidolgozott fejlesztő rendszert használva) végigvezetése.

Indoka: A korosztályától mentális korát tekintve lemaradó (jelentős részben halmozottan hátrányos helyzetű) gyermekek iskolakezdésnél hátrányban vannak. A DIFER mérő és fejlesztő rendszer 4-8 éves kor között használható, és az országos vizsgálatok eredményei alapján a DIFER fejlesztő rendszer használatával jelentősen csökkenthető a mentális korban való lemaradás és ennek eredményessége a fiatal korral jelentősen jobb.

Elvárt eredménye: A hátránykompenzáció sikeresebbé válik, az iskolába lépésekor a tanulók a mentális korukban a különbségek csökkennek.

Célok és indikátorai:

Rövid távú célok (1 év)	Rövid távú célok indikátorai	Középtávú célok (3 év)	Középtávú célok indikátorai	Hosszú távú célok (6 év)	Hosszú távú célok indikátorai
A DIFER mérés és fejlesztő rendszer beépítése 4 éves kortól a jelenlegi fejlesztési rendszerbe.	Mérési eredmények, fejlesztési tervek, kapcsolat-felvételi jegyzőkönyv	Az iskolaérettségi vizsgálatok kisebb különbséget mutatnak a gyermekek között. Az iskola és az	Iskolaérettségi eredmények a felmérésvezető megítélése alapján javulnak. Az együttműködés éves munkaterve	-	-

Salgótarján Megyei Jogú Város és Mátraszele Község Önkormányzata Intézményfenntartó
Társulása

		óvodák részvételével együtműködés jön létre.			
--	--	---	--	--	--

Felelős: Óvoda vezetője

Forrás: saját forrás

4.7. Az óvoda-iskola átmenet sikerességének biztosítása

Leírása: Az óvoda-iskola átmenet során az óvodában felgyűlt tapasztalat átadásának ad-hoc jellegének megszüntetése.

Indoka: Az óvodából átlépő gyermekek fejlesztéseinek eredménye, fejlődési ívük, a további fejlesztési lépésekbe a korábbi fejlesztési tapasztalatok jelenleg nem épülnek be.

Elvárt eredménye: az óvoda-iskola átmenet sikeressége javul a HH/HHH tanulók esetén.

Célok és indikátorai:

Rövid távú célok (1 év)	Rövid távú célok indikátorai	Középtávú célok (3 év)	Középtávú célok indikátorai	Hosszú távú célok (6 év)	Hosszú távú célok indikátorai
Az óvodapedagógusok és a tanítók közötti együttműködés kialakul, az első osztályosok fejlesztésében az óvodapedagógusok részt vesznek	Együtműködés dokumentációja, fejlesztési tervek	A HH/HHH tanulók sikeressége javul	Iskolai szöveges értékelések	-	-

Felelős: Intézményfenntartó Társulási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzés és Terv irányítója

Forrás: Nincs forrásigénye

4.8. Körzethatárok, ezzel párhuzamosan az iskolabusz közlekedés felülvizsgálata

Leírása: Az iskolai, óvodai körzethatárok a város adottságait figyelembe vevő felülvizsgálata.

Indoka: A hátrányos helyzetű tanulók eloszlása nem egyenletes a városban, és némely intézmény esetén (a jó elérhetőségű városközponti intézmények esetén elsősorban) a körzethatárok módosításával a jelenlegi aránytalanság csökkenthető.

Elvárt eredménye: csökken a hátrányos helyzetű tanulók eloszlásában jelenleg meglévő aránytalanság.

Célok és indikátorai:

Rövid távú célok (1 év)	Rövid távú célok indikátorai	Középtávú célok (3 év)	Középtávú célok indikátorai	Hosszú távú célok (6 év)	Hosszú távú célok indikátorai
A körzethatárokat meghatározó önkormányzati rendelet módosításra kerül.	Módosított rendelet	A hátrányos helyzetű tanulók eloszlásában a különbségek csökkennek	HH és HHH tanulók eloszlása az intézmények között	-	-

Felelős: Intézményfenntartó Társulási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzés és Terv irányítója

Forrás: Nincs forrásigénye

4.9. Az általános iskolai nevelés hatékonyságának a növelése

Leírása: A sajátos nevelésű igényű tanulók, hátrányos helyzetű (köztük a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók) iskolai integrációs nevelési programjának, a belső gondozói rendszer megvalósítása minden általános iskolában.

Indoka: A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya az iskolákban nagyon magas, de eddig az iskolai IPR, illetve BGR bevezetésére nem került sor teljes körűen. Az oktatási esélyeiket viszont javítaná a számukra releváns módszertan bevezetése.

Elvárt eredménye: Az iskolákban az Integrált Pedagógiai Program (IPR), ezen belül a Belső Gondozói Rendszer (BGR) bevezetése teljes körűen megtörténik.

Célok és indikátorai:

Rövid távú célok (1 év)	Rövid távú célok indikátorai	Középtávú célok (3 év)	Középtávú célok indikátorai	Hosszú távú célok (6 év)	Hosszú távú célok indikátorai
Az IPR és ezen belül a BGR bevezetésének feltételei megvalósulnak, az integrációs felkészítés támogatás megpályázásra kerül az első lehetséges alkalommal	Elfogadott intézményi IPR, BGR együttműködés az Országos Oktatási Integrációs Hálózattal, beadott pályázat	Az IPR, BGR bevezetésre kerül	Integrációs nevelés dokumentumai	SNI és HHH tanulók esélyei javulnak	Általános iskolai tanulmányi statisztikák, iskolaérettségi vizsgálatok eredményei

Felelős: Intézményfenntartó Társulási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzés és Terv irányítója

Forrás: pályázati támogatás, saját forrás

4.10. A HH és HHH tanulók arányának növelése a tagozatos osztályokban

Leírása: Jó képességű HH és HHH gyermekek felkutatása az óvodában, pozitív diszkrimináció a „tagozatos” osztályba kerülésük érdekében.

Indoka: A városban a legalacsonyabb a HH tanulók aránya a tagozatos osztályokban. Általában ezekbe az osztályokba nem is jelentkeznek, nem is jelentkeztetik a HH tanulókat a szüleik, még akkor sem, ha képességei alapján helye lenne ott.

Elvárt eredménye: Növekedjen a HH aránya a tagozatos osztályokban.

Célok és indikátorai:

Rövid távú célok (1 év)	Rövid távú célok indikátorai	Középtávú célok (3 év)	Középtávú célok indikátorai	Hosszú távú célok (6 év)	Hosszú távú célok indikátorai
Az óvodapedagógusok és a tagozatos első osztályos tanítók együttműködése a korai tehetség felismerés	Együttműködési dokumentumok, feljegyzések a szülői tájékoztatókról	A HH és HHH arány növekszik a tagozatos osztályokban.	A HH és HHH arány a tagozatos osztályokban.	-	-

érdekében, a szülők tájékoztatása a tagozatos osztályokban való továbbtanulásról.					
---	--	--	--	--	--

Felelős: Intézményfenntartó Társulási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzés és Terv irányítója

Forrás: nincs forrásigénye

4.11. A hátrányos helyzetű tanulók, köztük a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók iskolai eredményességének javítása

Leírása:

- a) A kompetencia alapú oktatás elterjesztése a város közoktatási intézményeiben
- b) Tanórán kívüli programokba való bevonása a HH és HHH tanulóknak
- c) Felkészítés az érettségit adó képzésre
- d) Támogatás, biztatás hátránykompenzációs programokban való részvételre (pl. útravaló)
- e) Támogató rendszer működtetése a HH és HHH tanulók középiskolai tanulmányaik sikeres befejezése, továbbtanulásuk támogatása érdekében.

Indoka: A hátrányos helyzetű tanulók iskolai sikeressége rosszabb, mint többségi társaiké. A javítására mind a pedagógiai módszertan megújítására, mind a tanulókkal való egyéni foglalkozásra szükség van

Elvárt eredménye: Javuljon a hátrányos helyzetű tanulók iskolai eredményessége.

Célok és indikátorai:

Rövid távú célok (1 év)	Rövid távú célok indikátorai	Középtávú célok (3 év)	Középtávú célok indikátorai	Hosszú távú célok (6 év)	Hosszú távú célok indikátorai
a) a kompetencia alapú oktatás bevezetésének előkészítése b) A tanórán kívüli programokba a hátrányos	a) Bevezetési terv b) Haladási, beírási naplók c) felvételi felkészítők, és a résztvevő HH tanulók száma	a) A kompetencia alapú oktatás bevezetéséhez szükséges pályázatok elkészülnek	a) Elkészült pályázatok c) továbbtanulási adatok.	a) A kompetencia alapú oktatás bevezetése megtörténik a város közoktatási intézményeiben.	a) Pedagógiai, nevelési programok. a-e) iskolai statisztika, továbbtanulási statisztika

Salgótarján Megyei Jogú Város és Mátraszele Község Önkormányzata Intézményfenntartó
Társulása

helyzetű tanulók nagyobb arányban vesznek részt c) A hátrányos helyzetű tanulók számára felkészítés indul az intézményekbe n érettségít adó középiskolai képzésekre. d) Az országosan meghirdetett hátránykompen- zációs programokban a hátrányos helyzetűtanuló k nagyobb számban vesznek részt e) támogató rendszer kialakítása	d) az országos programokon résztevő HH tanulók száma e) A támogató rendszert tartalmazó pedagógiai dokumentum	c) növekszik az érettségít adó képzéseken résztevő HH tanulók aránya e) Csökken a lemorzsolód ó HH és HHH tanulók száma		a-e) a HH tanulók tanulmányi eredménye javul, növekszik az érettségít adó képzésben résztevő, azt sikeresen elvégző HH és HHH tanulók aránya, növekszik körükben a továbbtanuló k száma	
---	---	--	--	--	--

Felelős: Intézményfenntartó Társulási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzés és Terv irányítója

Forrás: pályázati forrás, saját forrás

4.12. A közoktatás infrastrukturális feltételeinek javítása

Leírása: A kötelező eszköz és felszerelésjegyzékben leírt követelmények teljesítése a közoktatási intézményekben.

Indoka: A rendeletben meghatározott kötelező eszköz és infrastruktúra nem áll rendelkezésre teljes mértékben az intézményekben.

Elvárt eredménye: A közoktatás működési feltételei megfeleljenek a kötelező eszköz és infrastrukturális elvárásoknak.

Célok és indikátoraik:

Rövid távú	Rövid távú	Középtávú	Középtávú	Hosszú távú	Hosszú
------------	------------	-----------	-----------	-------------	--------

Salgótarján Megyei Jogú Város és Mátraszele Község Önkormányzata Intézményfenntartó
Társulása

célok (1 év)	célok indikátorai	célok (3 év)	célok indikátorai	célok (6 év)	távú célok indikátorai
Éves fejlesztési terv elkészítése a 4. pont figyelembe vételével. A fejlesztéshez szükséges forrás megpályázása, a beruházás elindítása.	Éves fejlesztési terv. A pályázat elkészülte.	A rendeletben meghatározott eszközök és infrastruktúra rendelkezésre áll az oktatási intézmények 80%-ban.	Leltári naplók, eszköz és felszerelés jegyzékek, önkormányzati vagyonyilván- tartás	A rendeletben meghatározott eszközök és infrastruktúra rendelkezésre áll teljes körűen az oktatási intézményekben.	Leltári naplók, eszköz és felszerelés jegyzékek, önkormányzati vagyonyilván- tartás

Felelős: Intézményfenntartó Társulási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzés és Terv irányítója

Forrás: pályázati forrás, saját forrás

4.13. A HH és HHH tanulók családi és társadalmi környezetének a javítása

Leírása: A HH és HHH tanulók területi elhelyezkedésének vizsgálata, koncentráció esetén a városrehabilitáció keretében az adott terület szociális, kulturális és egészségügyi helyzetének javítása.

Indoka: A hátránykompenzáció sikerességét nagymértékben befolyásolja, hogy a tanítási időn túl milyen hatások érik a tanulót. Ha támogató környezet nem alakul ki, akkor még az oktatásban létrehozott legjobb támogató rendszer hatékonysága is alacsony.

Elvárt eredménye: A HH és HHH gyermekek szűkebb és tágabb társadalmi környezete támogatóvá válik.

Célok és indikátorai:

Rövid távú célok (1 év)	Rövid távú célok indikátorai	Középtávú célok (3 év)	Középtávú célok indikátorai	Hosszú távú célok (6 év)	Hosszú távú célok indikátorai
A telepsterű lakókörnyezetek felmérése, forrástérkép készítése a területek rehabilitációjára	Felmérés szakmai anyagai, forrástérkép	Pályázatok elkészítése, legalább egy terület rehabilitációjának elvégzése	Beadott pályázati dokumentációk, rehabilitált terület	Pályázatok elkészítése, legalább három terület rehabilitációjának elvégzése	Beadott pályázati dokumentációk, rehabilitált területek

Felelős: Intézményfenntartó Társulási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzés és Terv irányítója

Forrás: pályázati forrás, saját forrás

4.14. A társadalmi környezettel együttműködés javítása

Leírása: Tervszerűen működő, preventív kapcsolat kiépítése a cigány kisebbségi önkormányzatokkal, civil szervezetekkel a hátrányos helyzetű csoportok óvodai, iskolai sikeressége érdekében.

Indoka: A kisebbségi önkormányzatok, a civil szervezetek eddig is segítették az oktatási intézményeket, jó munkakapcsolat épült ki velük. A kisebbségi önkormányzatok, a civil szervezetek a hátrányos helyzetű, köztük roma tanulók felzárkóztatásához, a többségi tanulók érzékenyítéséhez hatékonyan hozzá tudnak járulni, ezen a területen még kiaknázatlan lehetőségek vannak.

Elvárt eredménye: Oktatási intézmények, civil szervezetek és kisebbségi önkormányzatok együttműködése a gyerekek oktatási esélyeinek növelése érdekében.

Célok és indikátorai:

Rövid távú célok (1 év)	Rövid távú célok indikátorai	Középtávú célok (3 év)	Középtávú célok indikátorai	Hosszú távú célok (6 év)	Hosszú távú célok indikátorai
A cigány kisebbségi önkormányzatokkal, civil szervezetekkel együttműködési terv elkészítése, egyeztető fórum létrehozása.	Együttműködési terv.	A cigány kisebbségi önkormányzatok, civil szervezetek aktív szerepet vállalnak a hátrányos helyzetűek közoktatási esélyegyenlőségének megteremtésében.	Közösen megvalósított tevékenységek száma.	A hátrányos helyzetű tanulók iskolai sikeressége eléri a többségi társaikét.	A hátrányos helyzetű tanulók és többségi tanulók tanulmányi eredménye.

Felelős: Intézményfenntartó Társulási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzés és Terv irányítója

Forrás: pályázati forrás, saját forrás, partnereknél rendelkezésre álló forrás

5. Monitoring, értékelés

A Salgótarján Megyei Jogú Város és Mátraszele Község Önkormányzat Intézményfenntartó Társulásának Közoktatási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzése és Intézkedési és Akcióterve nyomon követése alapvetően kétféle módon történik. Értékeléssel, amely támogató módon vizsgálja az eddig elért eredményeket és javaslatot tesz a hatékony továbblépéshez szükséges beavatkozásokat illetően, illetve monitoringgal, amely a vállalt célok megvalósulását vizsgálja.

Az értékelés két szinten jelenik meg, egyrészt fenntartói, másrészt intézményi szinten. Az intézményi szinten megkülönböztethetünk intézményi önértékelést, illetve a fenntartó által végzett vagy végeztetett külső értékelést. Az intézményi önértékelés végrehajtásának módjáról, gyakoriságáról az intézményi esélyegyenlőségi tervek rendelkeznek. A külső értékelés évente, két monitoring vizsgálat közti időszak felénél kerül végrehajtásra. Módszere fókuszcsoporthoz tartozó interjú, melynek keretében az intézményi esélyegyenlőségi akcióterv időarányos megvalósulását értékelik az intézmény szakemberei, a megvalósításban érintett külső szakemberek és a fenntartó képviselője.

A monitoring során dokumentumelemzéssel az éves munkatervben meghatározott feladatok elvégzését, illetve az intézményi esélyegyenlőségi tervek időarányos megvalósulását vizsgálja a fenntartó által delegált személy minden évben az évente elfogadott munkaterv szerint.

6. Nyilvánosság biztosítása

A Salgótarján Megyei Jogú Város és Mátraszele Község Önkormányzat Intézményfenntartó Társulásának Közoktatási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzéséhez és Intézkedési és Akciótervéhez kapcsolódóan a nyilvánosság biztosítása két szinten jelenik meg. Egyrészt a program kidolgozása, felülvizsgálata és módosítása során, másrészt a megvalósítása során.

A Salgótarján Megyei Jogú Város és Mátraszele Község Önkormányzat Intézményfenntartó Társulásának Közoktatási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzését és Intézkedési és Akciótervét az érintett települési önkormányzatok és intézmények közreműködésével tervezzük meg. A program kidolgozása során, az elfogadását megelőzően biztosítjuk a konzultáció és véleményformálás lehetőségét a megvalósításban érintett szakmai és társadalmi partnereknek (civil szervezetek és érdekképviselői szervek). A program felülvizsgálata, módosítása során az érintett szakmai és társadalmi partnereknek lehetőséget biztosítunk módosítási javaslatok megtételére.

A program eredményes megvalósulását döntően befolyásolja, hogy az érintettek elkötelezettek-e és aktív részvételükkel támogatják-e a program végrehajtását. Éppen ezért szükséges minden elérhető eszközt és helyi médiát bevonni a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

A megvalósítás során a nyilvánosság folyamatos biztosítására évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézmények és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit a település honlapján és kiadványaiban.

Az intézmények az intézményi esélyegyenlőségi tervben határozzák meg a nyilvánosság biztosítására tett lépéseiket és azok módját.

7. Program felülvizsgálata

A Salgótarján Megyei Jogú Város és Mátraszele Község Önkormányzat Intézményfenntartó Társulásának Közoktatási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzésének és Intézkedési és Akciótervének rendes felülvizsgálatára évente kerül sor.

A program rendkívüli felülvizsgálatát bármely érintett szakmai és társadalmi partner kezdeményezheti a felülvizsgálat okának részletes indoklásával. A felülvizsgálat megindításáról a Salgótarján Megyei Jogú Város jegyzője dönt.

8. Felelősségi körök

A Salgótarján Megyei Jogú Város és Mátraszele Község Önkormányzat Intézményfenntartó Társulásának Közoktatási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzésének és Intézkedési és Akciótervének végrehajtásáért felelős vezető személy Salgótarján Megyei Jogú Város polgármestere, akinek elsősorban a következőkért kell felelősséget vállalnia:

- Biztosítani kell, hogy a települések minden lakója, de főként az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Salgótarján Megyei Jogú Város és Mátraszele Község Önkormányzat Intézményfenntartó Társulásának Közoktatási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzése és Intézkedési és Akcióterve.
- Az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és a településeken működő közoktatási intézmény dolgozói ismerjék és kövessék a benne foglaltakat.
- Biztosítani kell, hogy az önkormányzat, illetve az intézmény vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a program végrehajtásához, az Intézményi Közoktatási Esélyegyenlőségi Terv elkészítéséhez és az intézményi pedagógiai, illetve működési dokumentumokkal való összehangoláshoz.
- Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg kell tennie a szükséges lépéseket.
- Az esélyegyenlőségi tervben foglaltaktól való eltérés esetén meg kell tennie a szükséges lépéseket
- Ki kell jelölnie a Salgótarján Megyei Jogú Város és Mátraszele Község Önkormányzat Intézményfenntartó Társulásának Közoktatási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzése és Intézkedési és Akcióterve megvalósításának irányítóját. Az ő feladata a program megvalósításának koordinálása, a program végrehajtásának nyomon követése, és az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása.

Salgótarján Megyei Jogú Város és Mátraszele Község Önkormányzata Intézményfenntartó
Társulása

A települések vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a településeken működő intézmények vezetői felelősek azért, hogy tudatában legyenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokkal, biztosítsák a diszkriminációmentes társadalmi környezetet, oktatást, nevelést, a befogadó és toleráns légkört. Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a Salgótarján Megyei Jogú Város és Mátraszele Község Önkormányzat Intézményfenntartó Társulásának Közoktatási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzésében és Intézkedési és Akciótervében foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában; illetve az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a kijelölt programirányítónak.

Minden, az önkormányzatokkal és azok intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelősége, hogy megismerje a programot és magára nézve is kötelezőként kövesse azt.

9. Elfogadás dátuma és módja

A Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési és Akciótervet a szakmai és társadalmi egyeztetések biztosítását követően Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlése a 2009.-i ülésén a számú határozattal, Mátraszele Község Képviselő Testülete a 2009. ülésén aszámú határozattal elfogadta.

Salgótarján, 2009.

.....
Székyné dr. Sztrémi Melinda
Salgótarján MJV polgármestere

.....
dr. Kádár Zsombor
Salgótarján MJV jegyzője

.....

.....

Vincze László
Mátraszele Község polgármestere

Balogh Maja
Mátraszele Község körjegyzője

.....
Reszoly Gusztávné
Salgótarján MJV Polgármesteri Hivatala
Oktatási, Kulturális és Sport Iroda vezetője

.....
Simon Tibor
SKÁID igazgatója

10. Záradék

A *Közoktatási esélyegyenlőségi helyzetelemzés és intézkedési terv* készítését az Oktatási és Kulturális Minisztérium részéről támogatta, véleményezte és szupervízori jóváhagyás után ellenjegyezte:

Salgótarján, 2009.

Balákné Kovács Klára
közoktatási esélyegyenlőségi szakértő